

Radionica “Inovacije u inženjerskom projektovanju”

27-28. siječanj 2011, Rijeka

Virtuelna proizvodnja u inženjerskim aplikacijama

Prof. Dr Vesna Mandić

mandic@kg.ac.rs

Projektovanje novih ili modifikovanje postojećih proizvoda i procesa, tradicionalno se izvode na bazi iskustva tehnologa i eksperimentisanjem tipa **“trial and error”**.

Praktična potreba

- projektno rešenje je daleko od optimalnog
- pojava unutrašnjih i spoljašnjih defekata
- prekomerni pritisci
- mali vek alata ili njegov lom
- neophodno reprojektovanje
- veliki troškovi

Najmoćniji i najšire primenjivani “alat” za numeričku simulaciju je

METODA KONAČNIH ELEMENATA

FEM – Finite Elemental Method

DEFORM

FORGE

STAMPACK

SIMUFACT

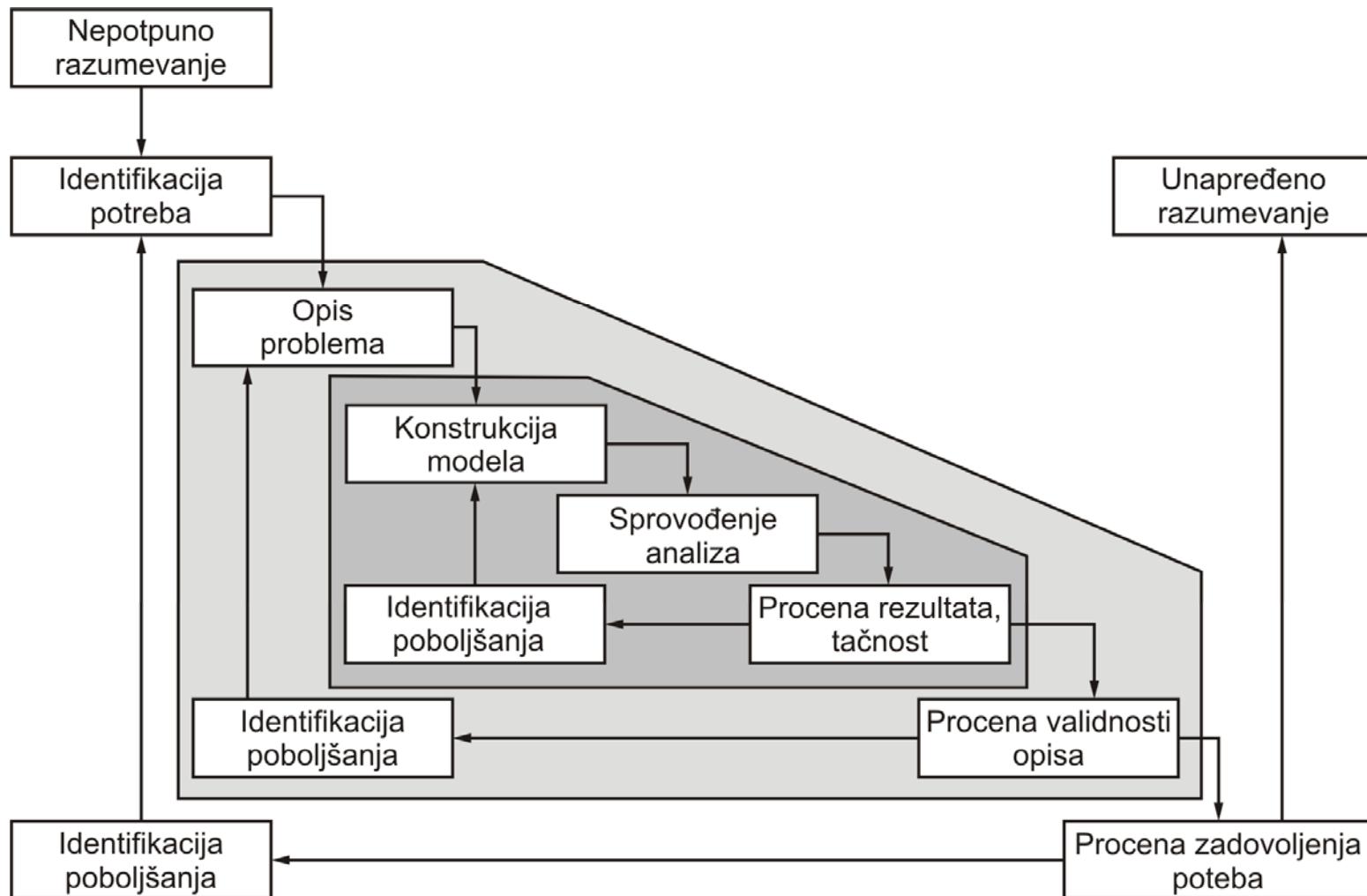
MARC
AUTOFORGE

MSC
Superforge

Qform

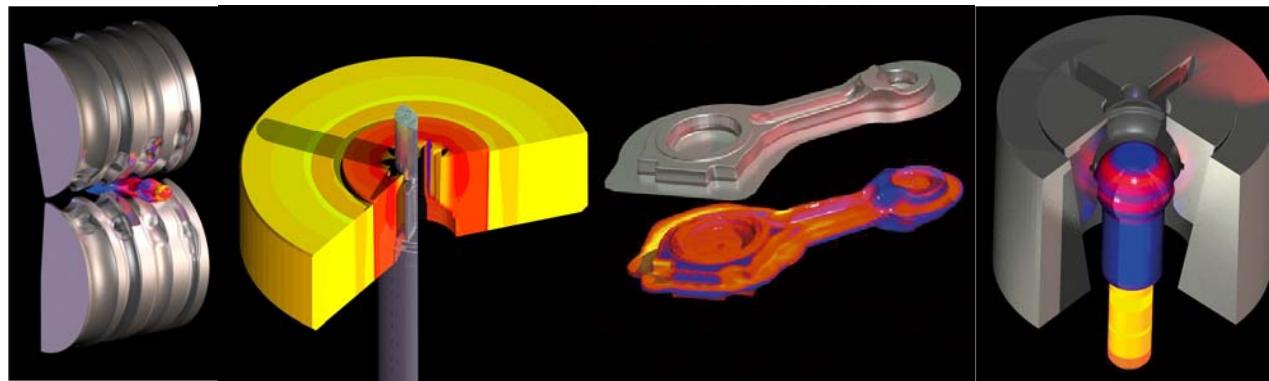
CAMPform

Projekat FE/FV analize procesa

Praktične i proverene numeričke simulacije procesa uključuju:

- projektovanje tehnoloških operacija procesa, uz procenu deformacionih sila, napona u alatima i međuoblika obratka
- predviđanje habanja alata i veka trajanja, i u tom smislu poboljšanje promenljivih procesa i projektovanja alata za prevenciju loma alata
- predviđanje i eliminacija defekata, kao što su preklopi, unutr. i spoljašnje naprsline
- istraživanje uticaja trenja na tečenje materijala
- procena osobina obrtaka i mikrostrukture, elastičnog ispravljanja i zaostalih napona.

Kovanje

- Zastava Kovačnica, Kragujevac
- FAD, G. Milanovac
- Zastava oružje, Kragujevac
- Petar Drapšin, Mladenovac
- Kovanje osovine veštačkog kuka

Savijanje

- Promotor Irva, Kragujevac
- Metalac, G. Milanovac
- WEBA, Kragujevac
- Metalac bojleri, G. Milanovac

Istiskivanje

- Nissal, Niš (2 primera)
- Sloboda Čačak
- Studentski radovi (2 primera)

Duboko izvlačenje

- Metalac, G. Milanovac
- Metalac bojleri, G. Milanovac
- Budućnost, Bajina Bašta

Valjanje

- Milanović inženjering, Kragujevac

Izvlačenje sa stanjenjem

- Tekuća istraživanja, Mašinski fakultet Kragujevac

Montaža:

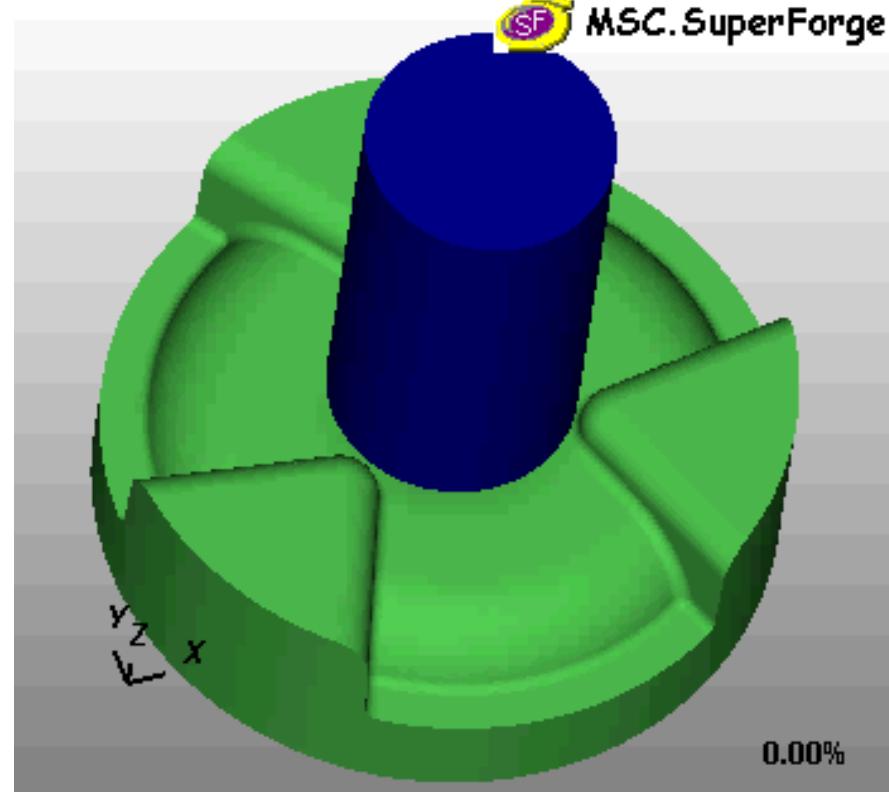
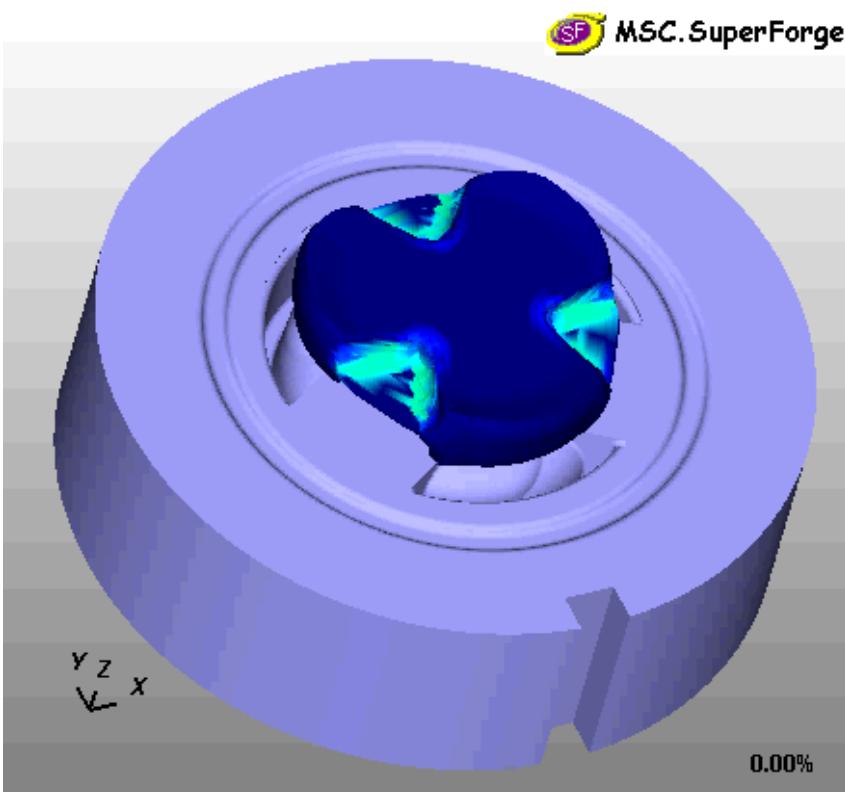
- FADIP, Bečeј

Modeliranje procesa kovanja u dve operacije

CILJ: Optimizacija kovanja kanže, General Motors

PROBLEM: Netačnost otkovka i problem sa uravnoteženjem

REZULTAT: Vizuelizacija procesa i uvod u uticajne parametre za optimizaciju

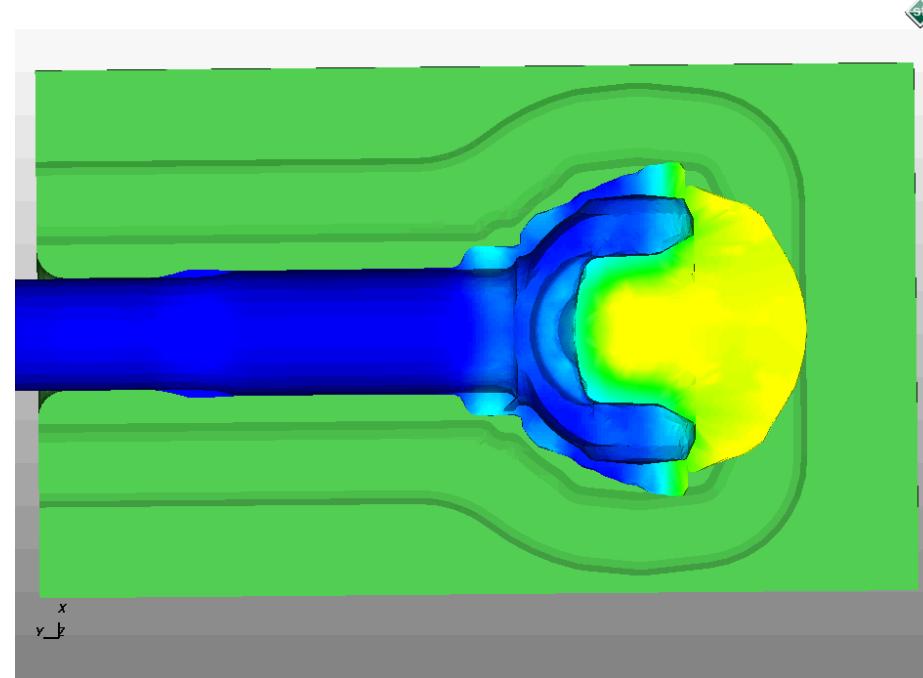
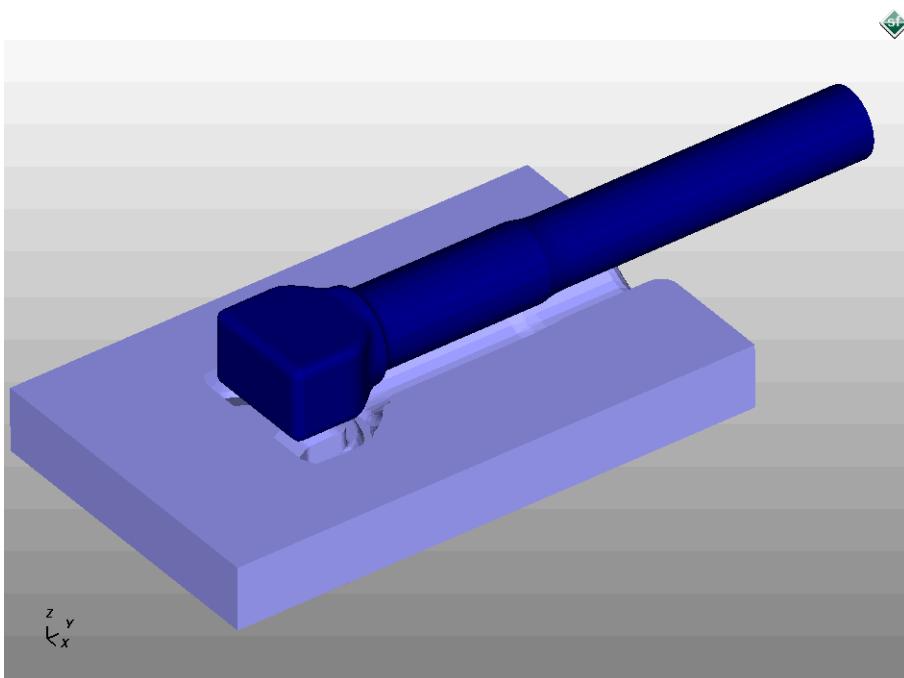
Projekat - Zastava Kovačnica, Kragujevac

Modeliranje procesa kovanja u dve operacije

CILJ: Optimizacija do dostizanja dimenzione tačnosti otkovka

PROBLEM: Netačnost otkovka – nepotpunjavanje alata

REZULTAT: Popunjavanje lata i tačnost otkovka - modifikovan pripremak i oblik u prethodnom kovanju

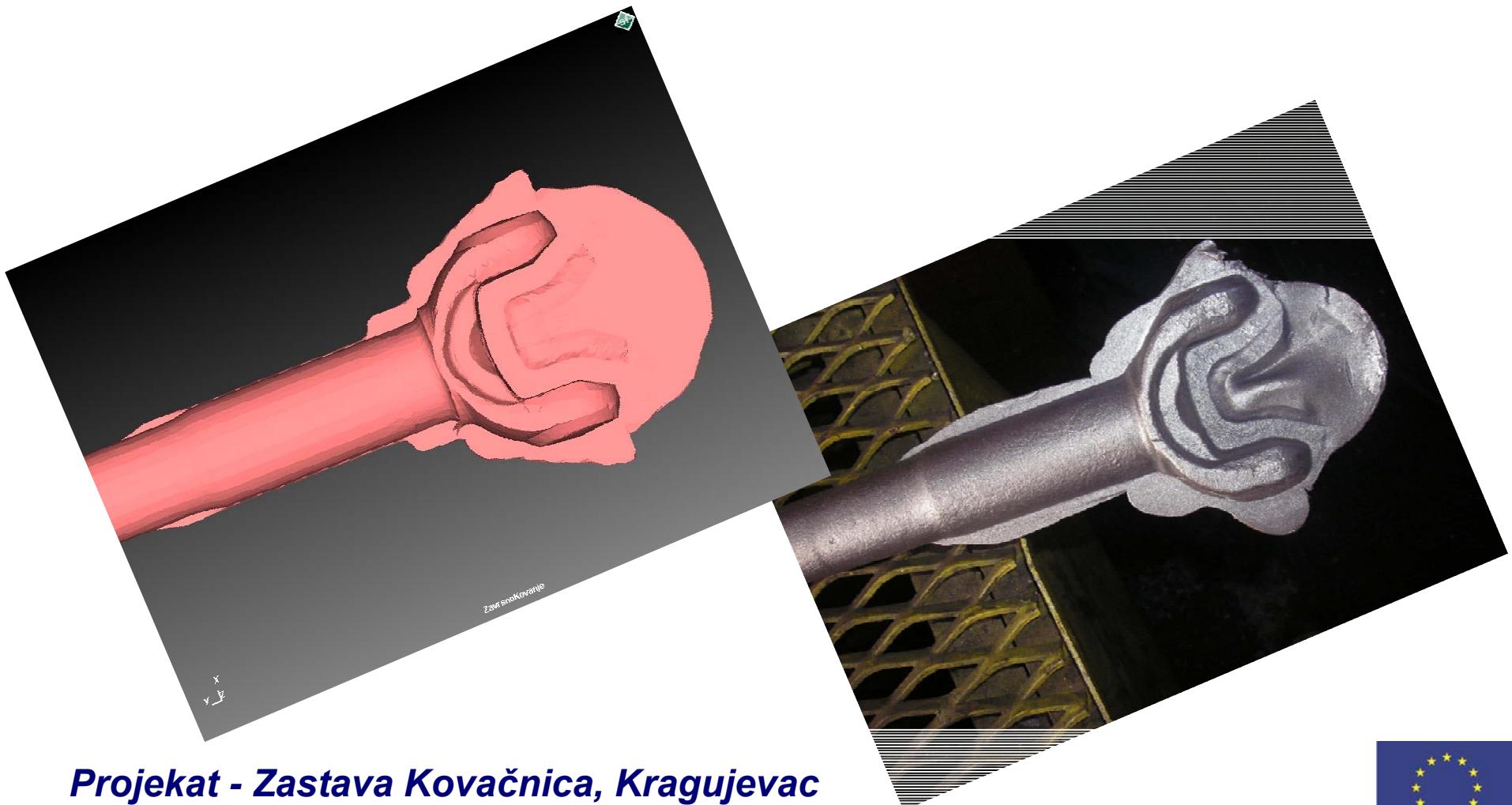
Projekat - Zastava Kovačnica, Kragujevac

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Modeliranje procesa kovanja u dve operacije

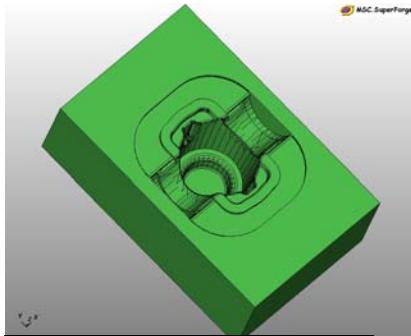
Projekat - Zastava Kovačnica, Kragujevac

Prof. dr Vesna Mandić

This project has been funded with support from the European Commission

Modeliranje procesa kovanja u dve operacije

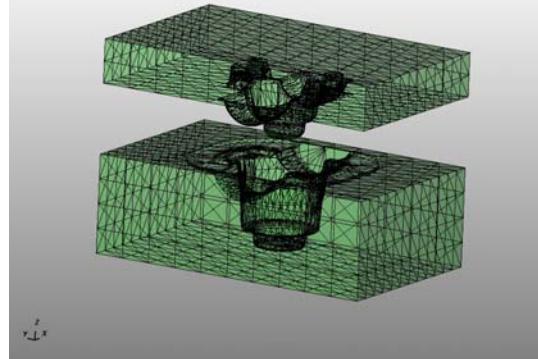
CAD modeli alata

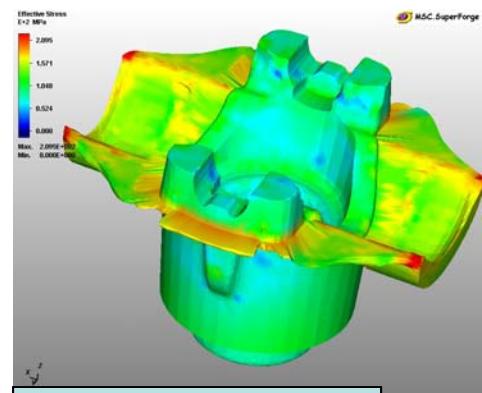
Pripremno kovanje

Završno kovanje

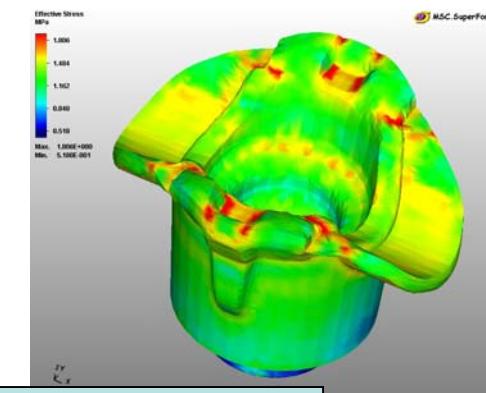
STL model alata

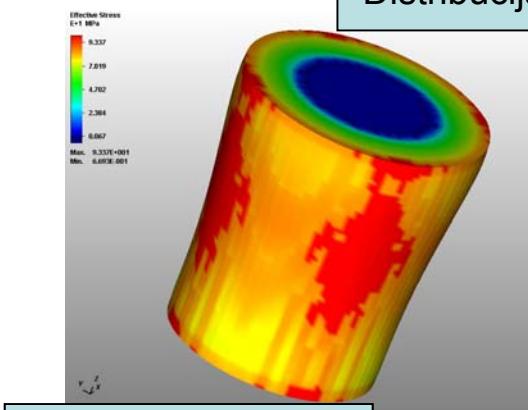
Distribucija napona

Završno kovanje

Pripremno kovanje

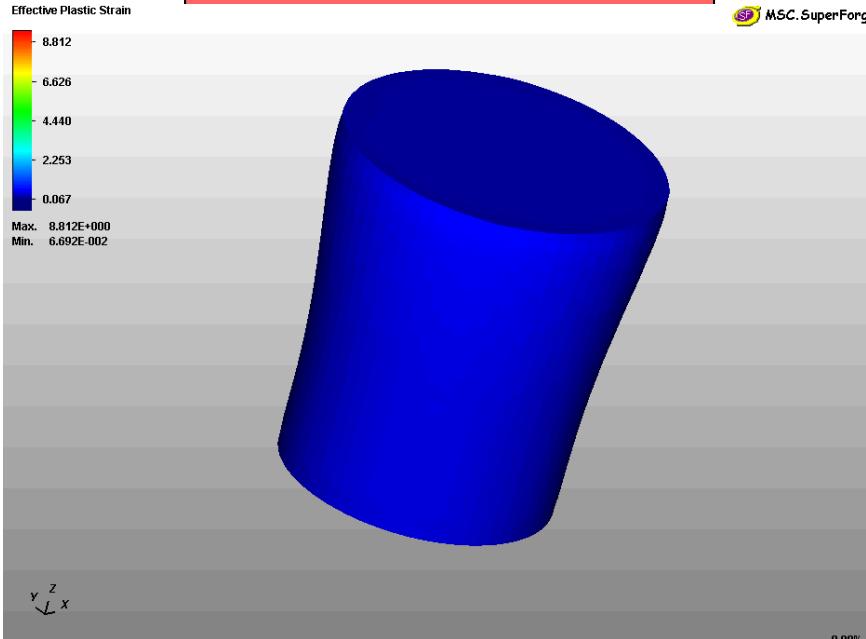

Sabijanje

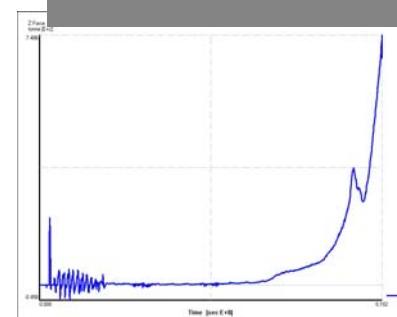
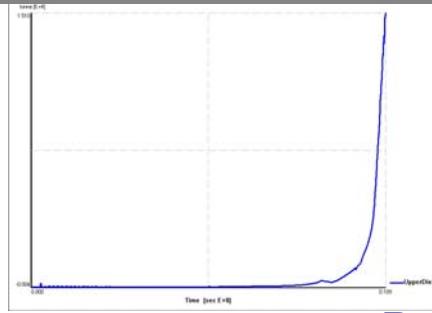
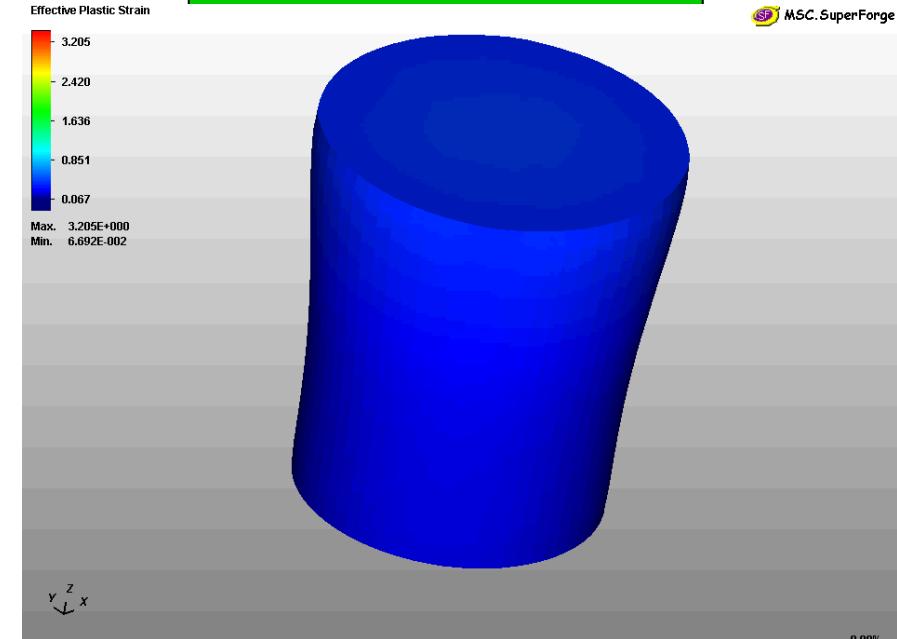
Projekat - Zastava Kovačnica, Kragujevac

Modeliranje procesa kovanja u dve operacije

Preliminarno projektno rešenje

Predlog poboljšane varijante

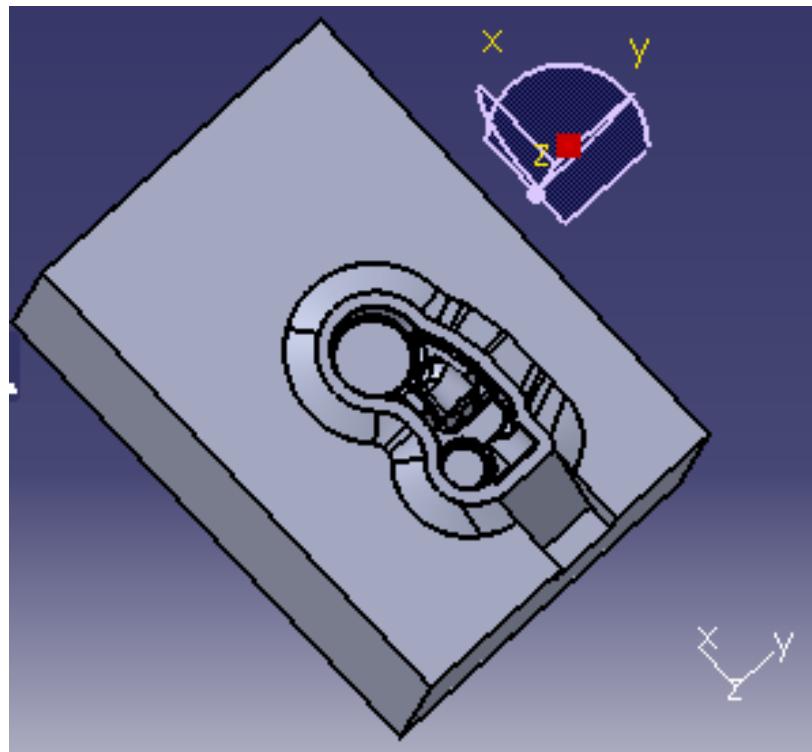
Projekat - Zastava Kovačnica, Kragujevac

Numeričko modeliranje procesa kovanja tela zgloba

CILJ: Optimizacija procesa kovanja tela zgloba

PROBLEM: Nedovoljno popunjavanje alata

REZULTAT: Identifikacija uzroka problema – ručno pizicioniranje pripremka – nestabilan proces

Gornji kalup

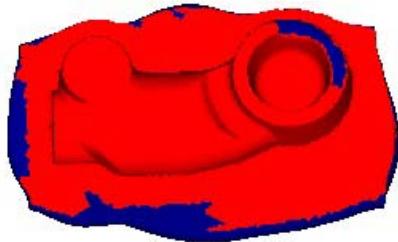
Donji kalup

FAD, G. Milanovac (studentska praksa)

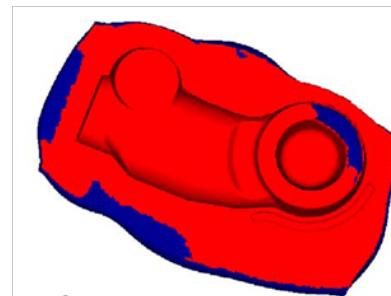
“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

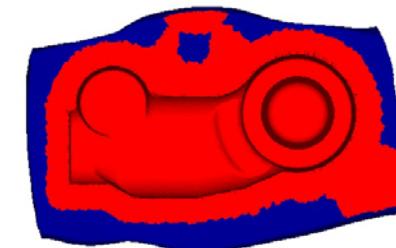
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

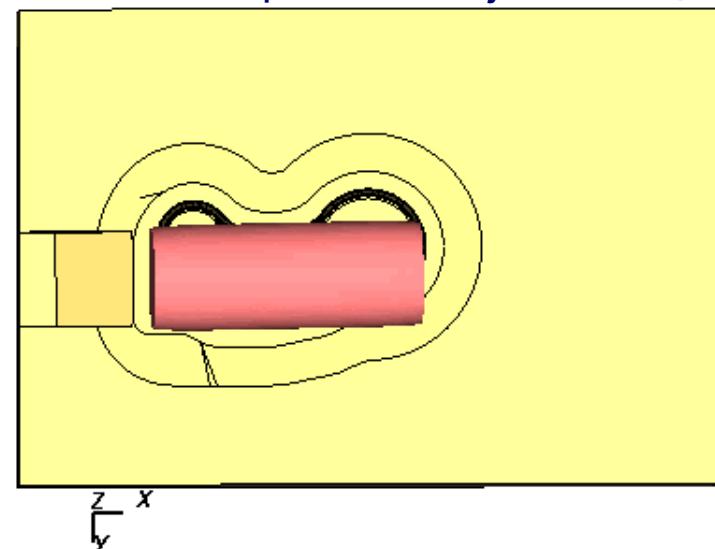
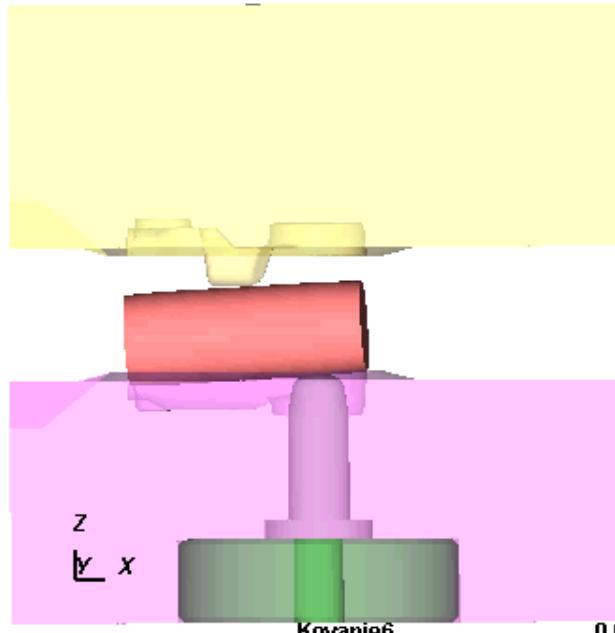
Nepunjavanje alata

Popunjavanje alata sa kočnicom

Popunjavanje alata sa modifikovanim pozicioniranjem

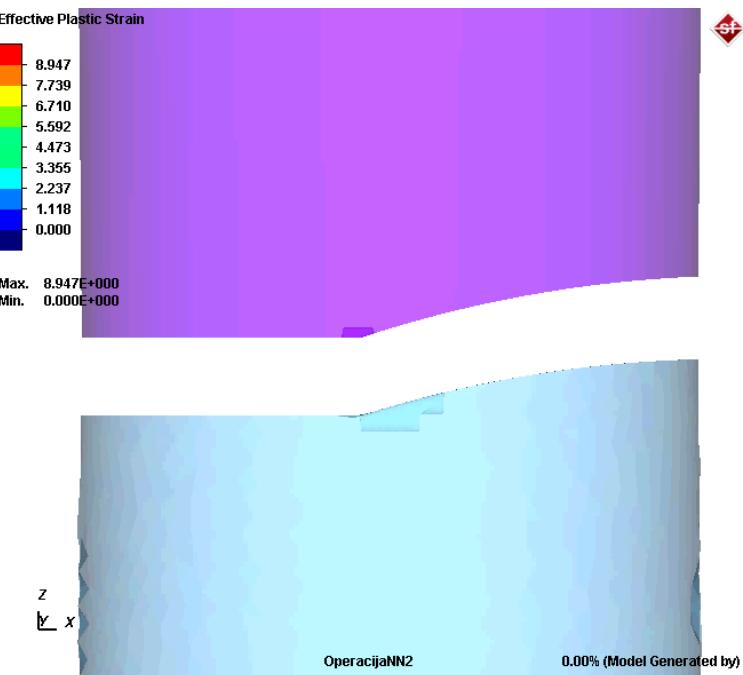
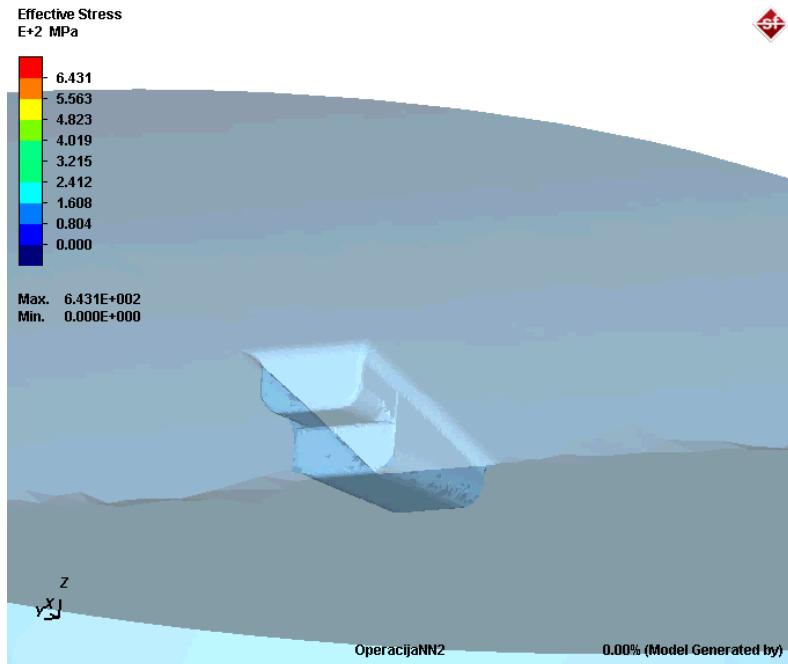
FAD, G. Milanovac (studentska praksa)

Modeliranje procesa hladnog kovanja primenom FE/FV numeričkih alata

CILJ: Optimizacija procesa hladnog kovanja - istiskivanja

PROBLEM: Tehnološko rešenje – prekomerni pritisci, mali vek alata

REZULTAT: Tehnološki postupak sveden na jednu operaciju kovanja, smanjena potrošnja materijala, pritisci dozvoljeni, vek alata produžen

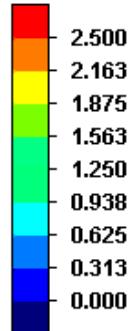
Projekat – Zastava oružje, Kragujevac

Die Contact

Max. 1.000E+000
Min. 0.000E+000

Contact Pressure
E+3 MPa

x
y
z

OperacijaNN2 0.00% (Model Generated by)

Max. 8.755E+003
Min. 0.000E+000

Die Contact

Max. 1.000E+000
Min. 0.000E+000

x
y
z

OperacijaNN2

0.00% (Model Generated by)

x
y
z

OperacijaNN2 0.00% (Model Generated by)

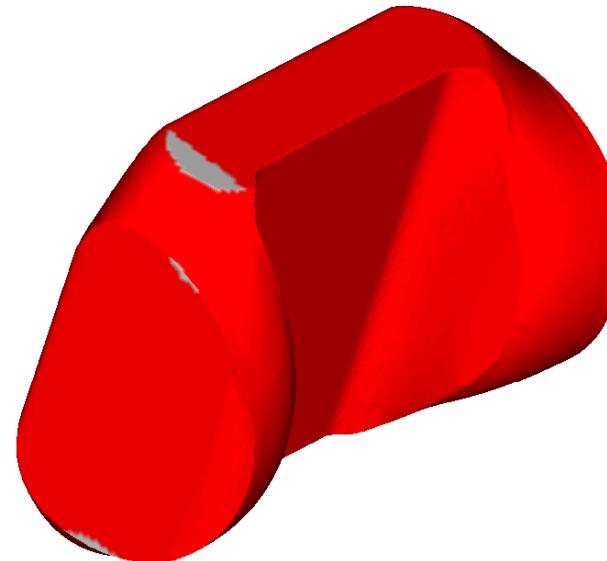
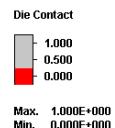
Projekat – Zastava oružje, Kragujevac

Toplo kovanje aluminijuma

CILJ: Eliminisati defekte preklopa pri kovanju

PROBLEM: Defekti preklopa, tehnološki postupak

REZULTAT: Eliminisani preklopi, kovanje u 2 umesto 4 operacije, uštede u materijalu i energiji

Kovanje12

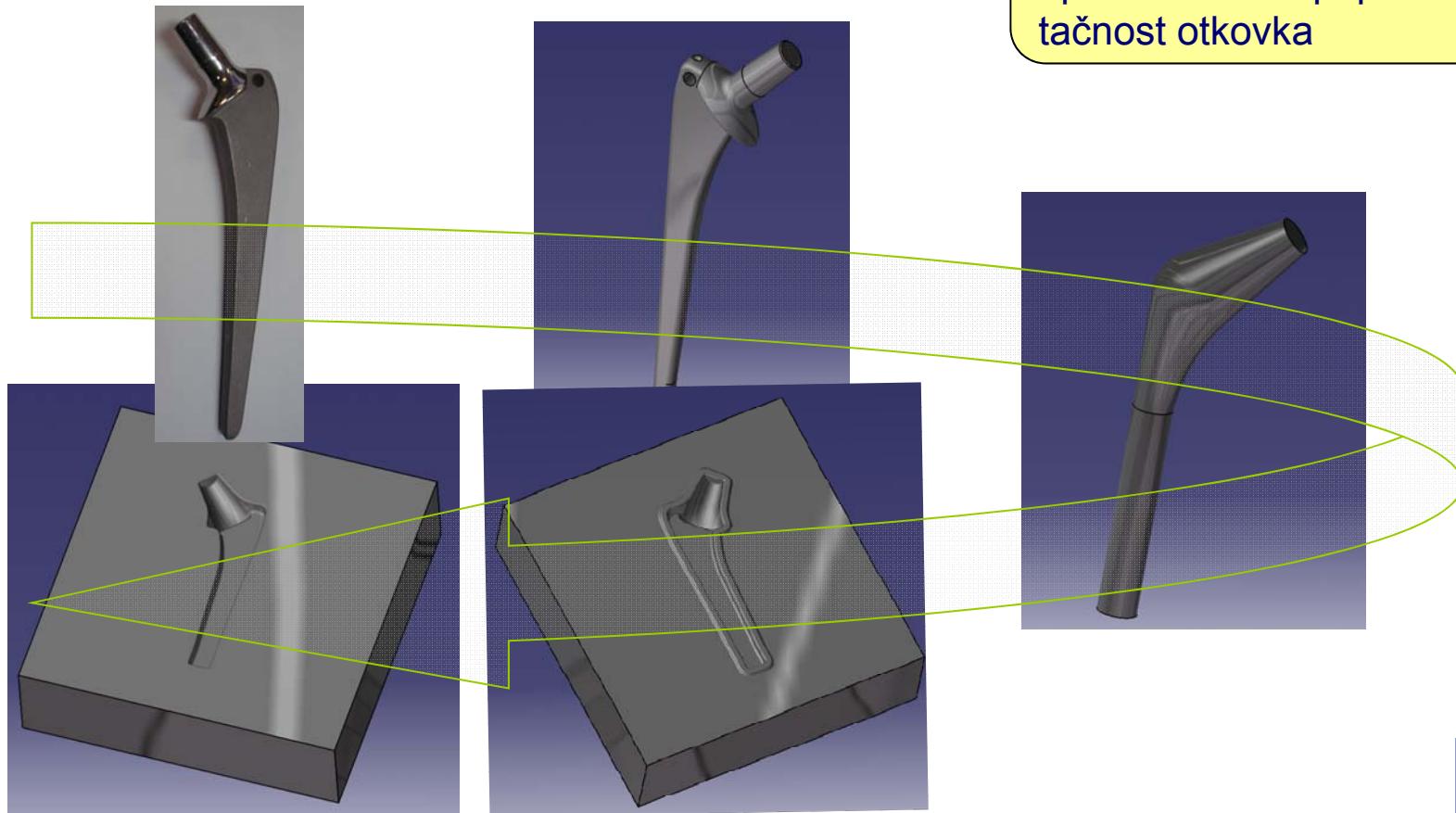
Projekat - Petar Drapšin, Mladenovac

Kovanje osovine veštačkog kuka

CILJ: Analiza procesa kovanja osovine kuka od titanijumske legure

PROBLEM: Veliki škart, defekti preklopa i netačnost otkovka

REZULTAT: Smernice za tehnološki postupak, optimalan oblik pripremka, tačnost otkovka

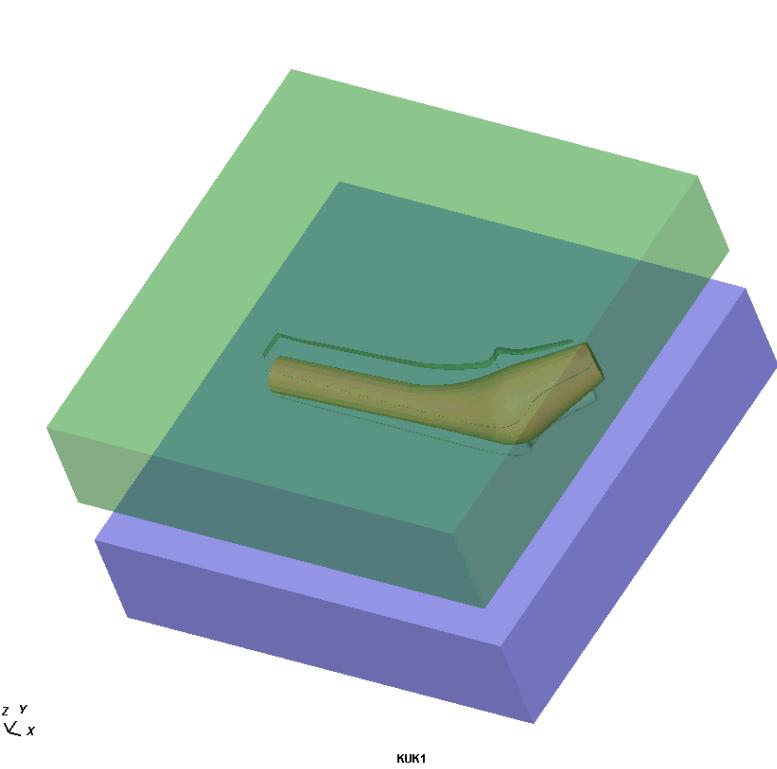

“Innovation in engineering design”

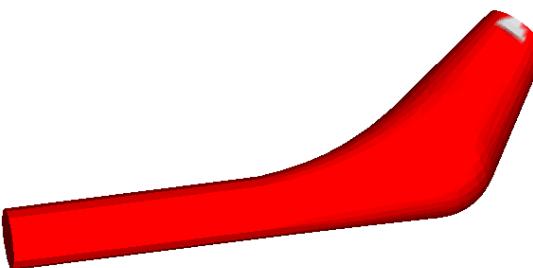
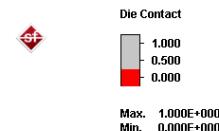
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Kovanje osovine veštačkog kuka

Proces kovanja

Kontakt između pripremka i alata

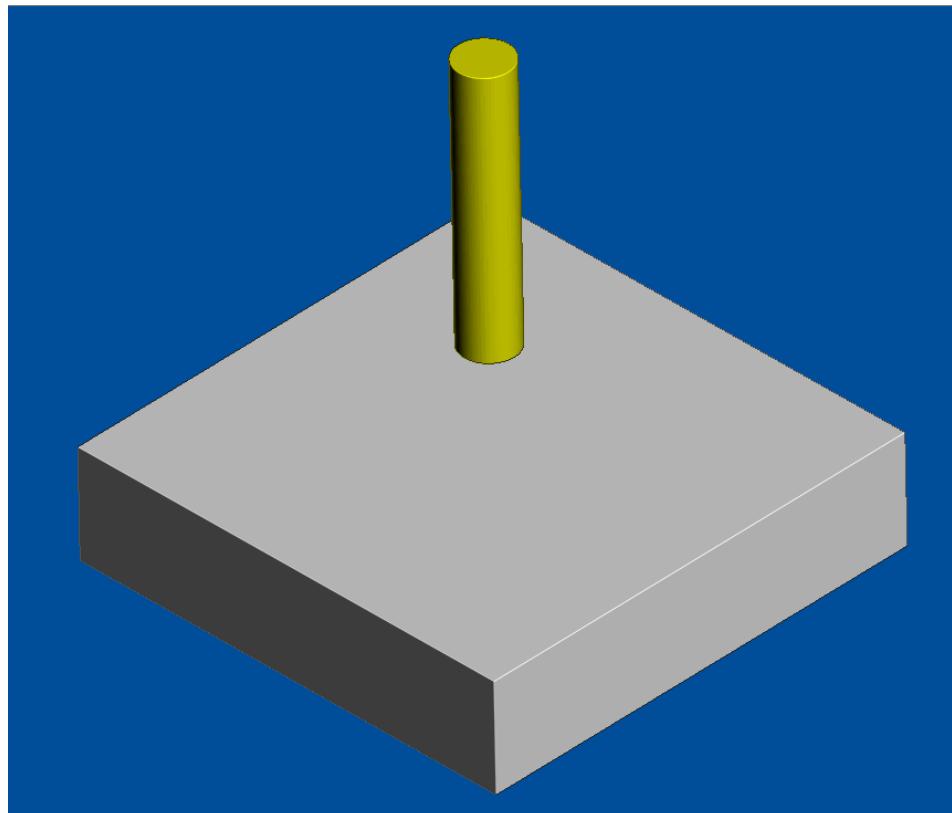

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Modeliranje mašiniranja alata za kovanje osovine veštačkog kuka

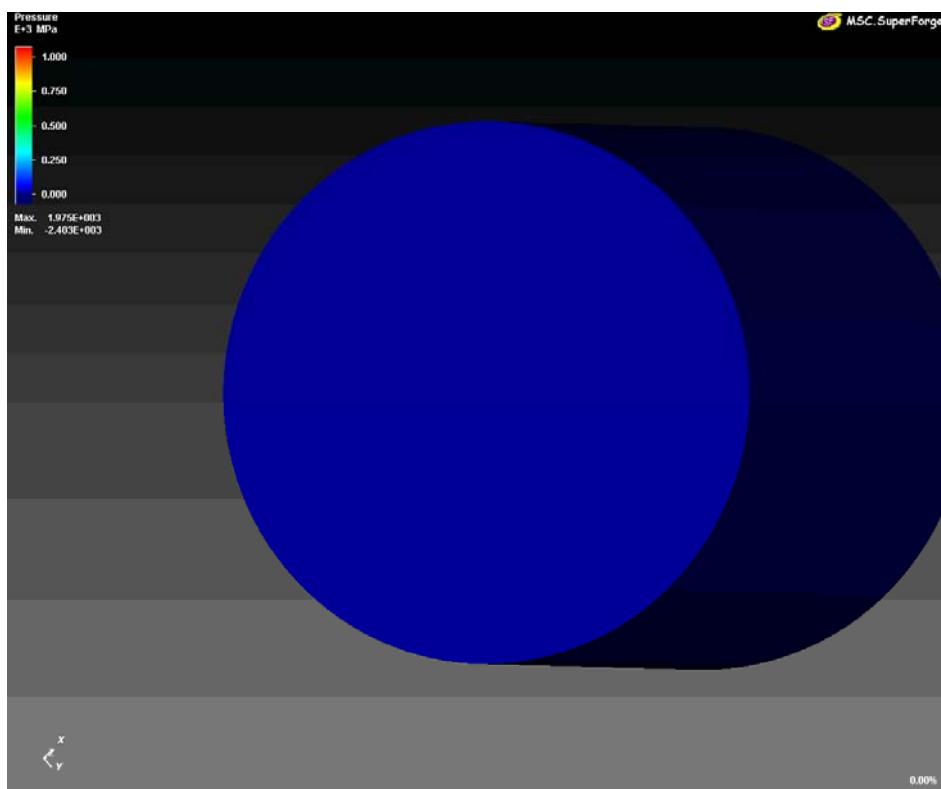
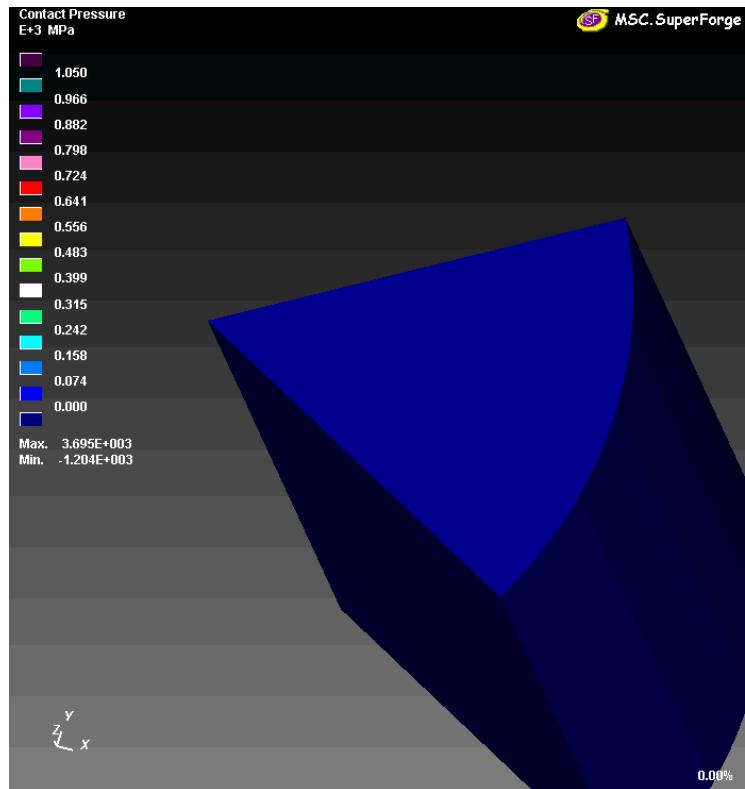
Simulacija izrade gravure alata (Delcam PowerMill)

Istiskivanje aluminijumskog profila

CILJ: Modeliranje istiskivanja Al profila i provera napona na alatu

PROBLEM: Prekomerni pritisci na mostu alata, problem kvaliteta profila u zoni svarivanja

REZULTAT: Uvid u ceo proces, naponi na alatu, pritisci u zoni svarivanja, procena kvaliteta

Projekat - Nissal, Niš

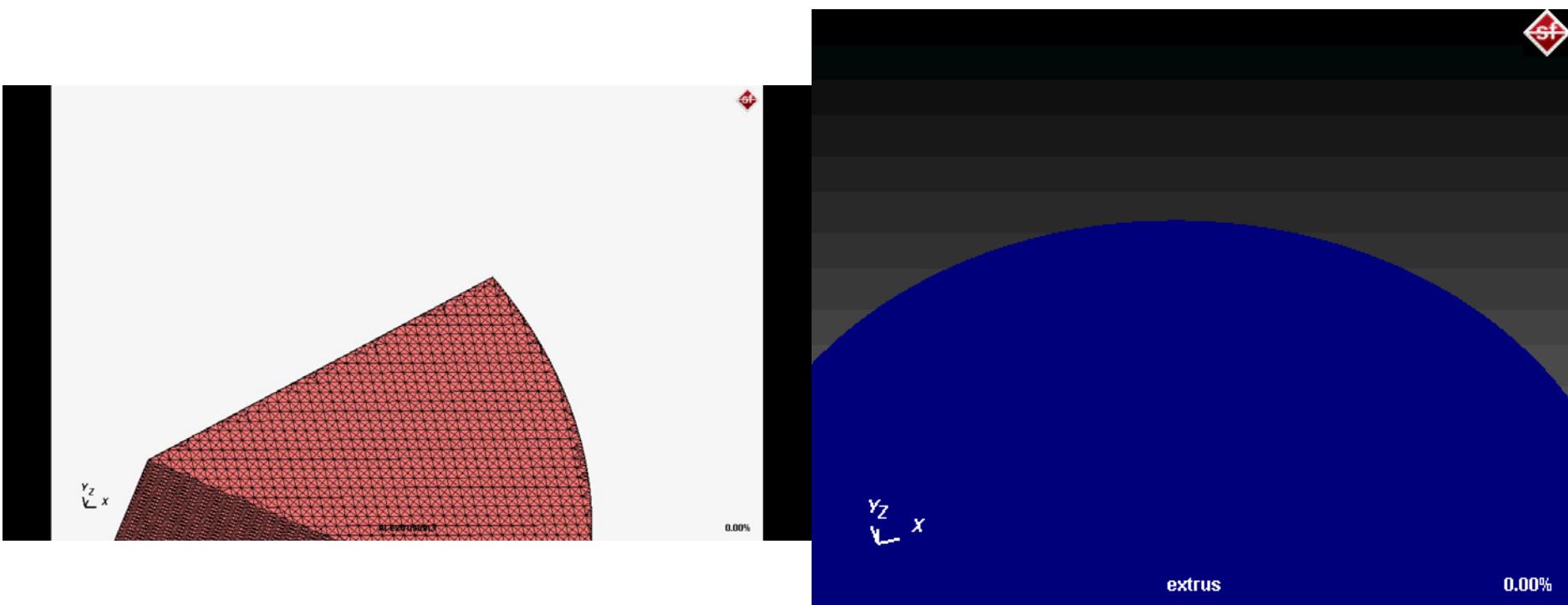
This project has been funded with support from the European Commission

Istiskivanje aluminijumskog profila

CILJ: Modeliranje istiskivanja Al profila i provera napona na alatu

PROBLEM: Prekomerni pritisci na mostu alata, problem kvaliteta profila u zoni svarivanja

REZULTAT: Uvid u ceo proces, naponi na alatu, pritisci u zoni svarivanja, procena kvaliteta

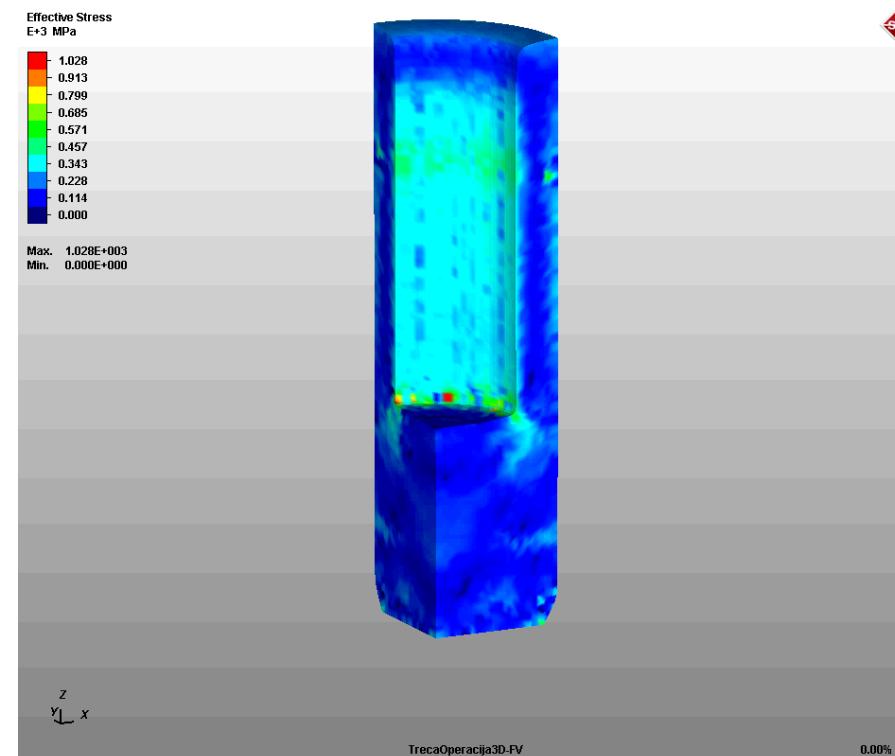
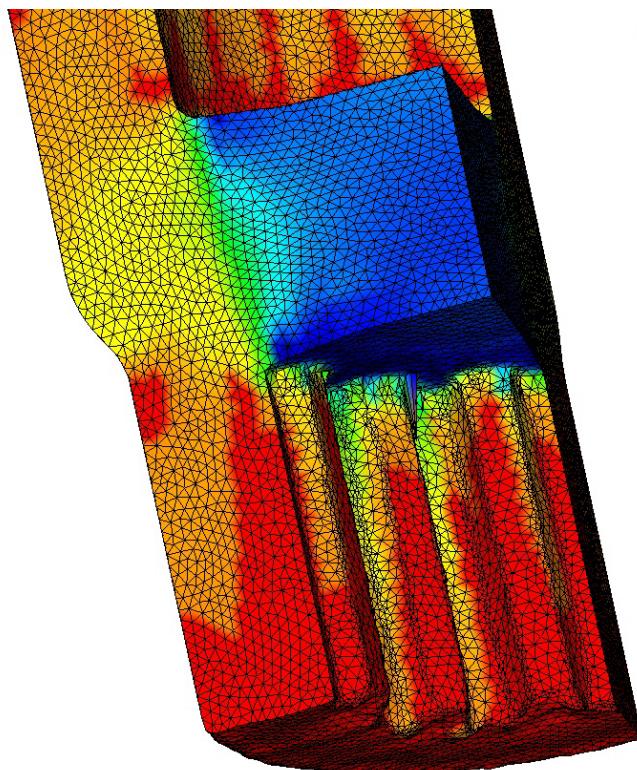
Projekat - Nissal, Niš

Modeliranje procesa višeoperacionog hladnog istiskivanja

CILJ: Analiza procesa kombinovanog istiskivanja, preporuke

PROBLEM: Naponi prednaprezanja alata, tačnost dimenzija dela, nestabilan proces

REZULTAT: Naponi u alatu u toku procesa, preporuke za upravljanje procesom, uticaji na tačnost dimenzija

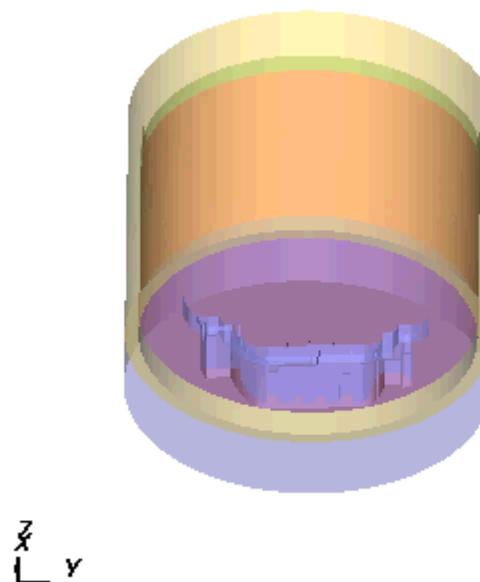
Projekat – Sloboda, Čačak

Istiskivanje aluminijumskih profila

CILJ: Analiza istiskivanja Al profila složene geometrije

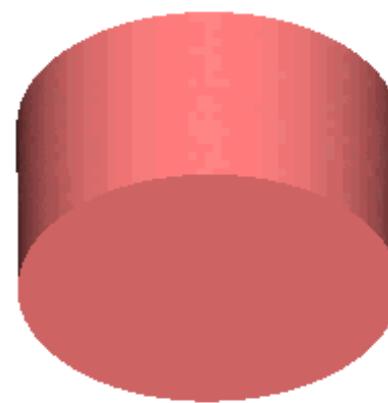
PROBLEM:
neravnomernost brzina isticanja i defekti savijanja profila

REZULTAT: Uvid u ceo proces, distribucija izlaznih brzina, mogućnost korekcija

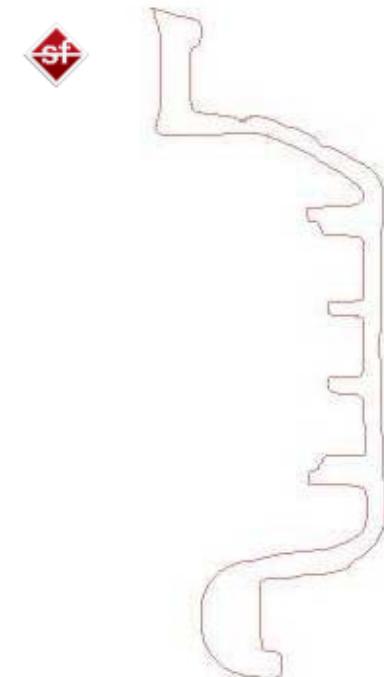
Istiskivanje

0.00%

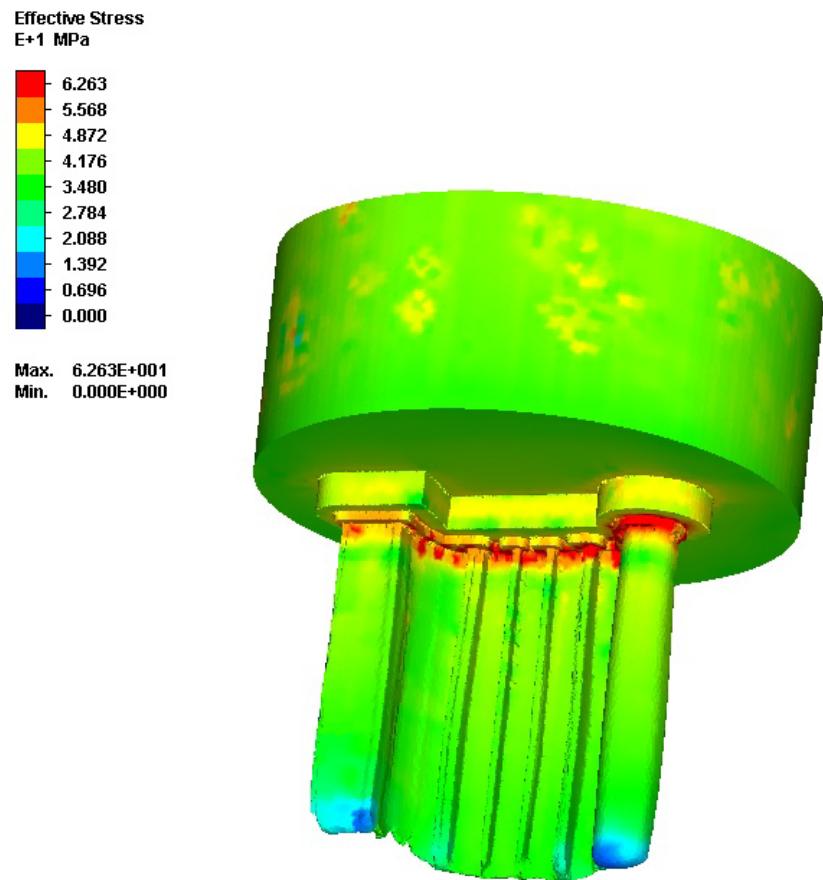
Istiskivanje

0.00%

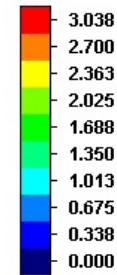

European Commission
TEMPUS

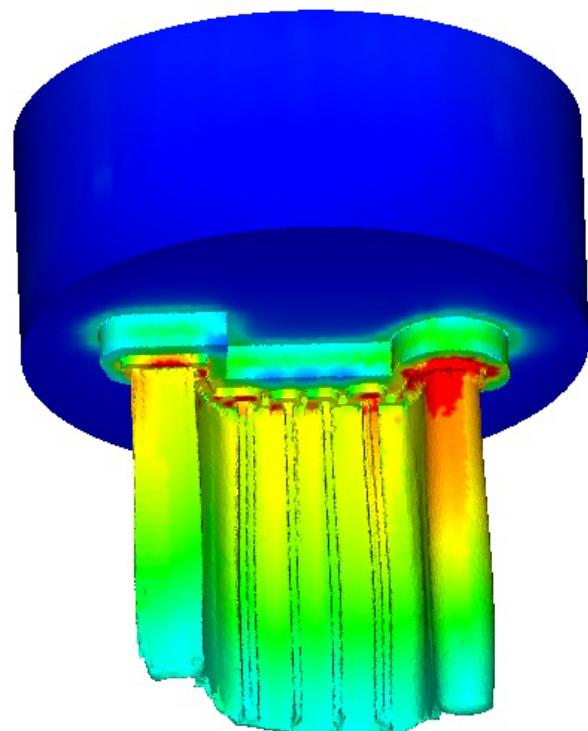
Istiskivanje aluminijumskih profila

Effective Plastic Strain

Max. 3.038E+000
Min. 0.000E+000

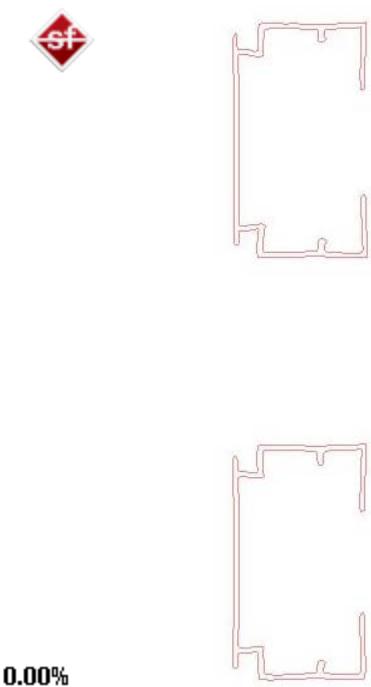
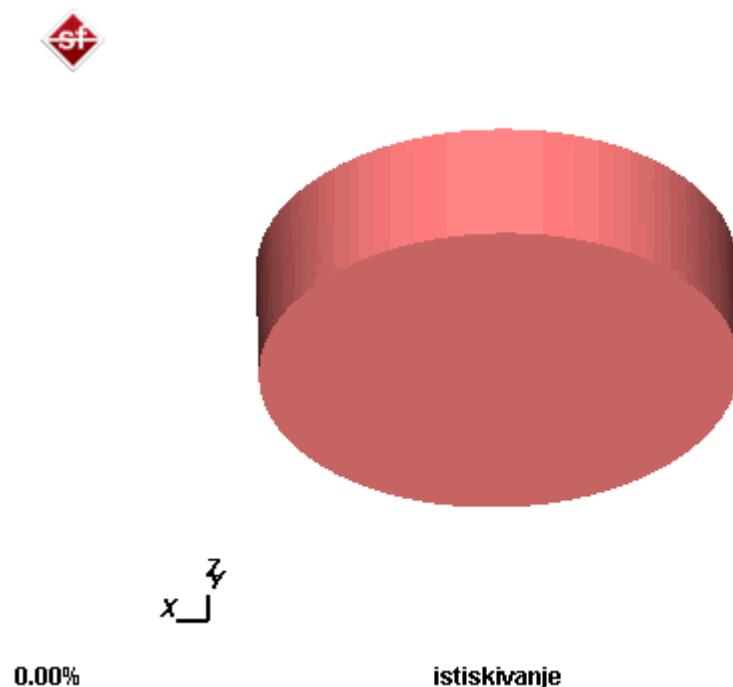
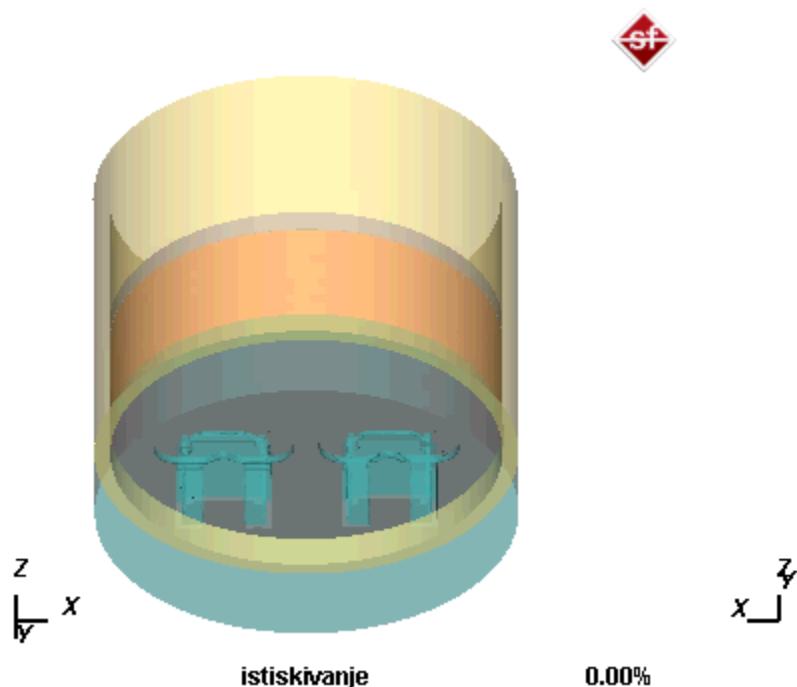

Istiskivanja aluminijumskih profila

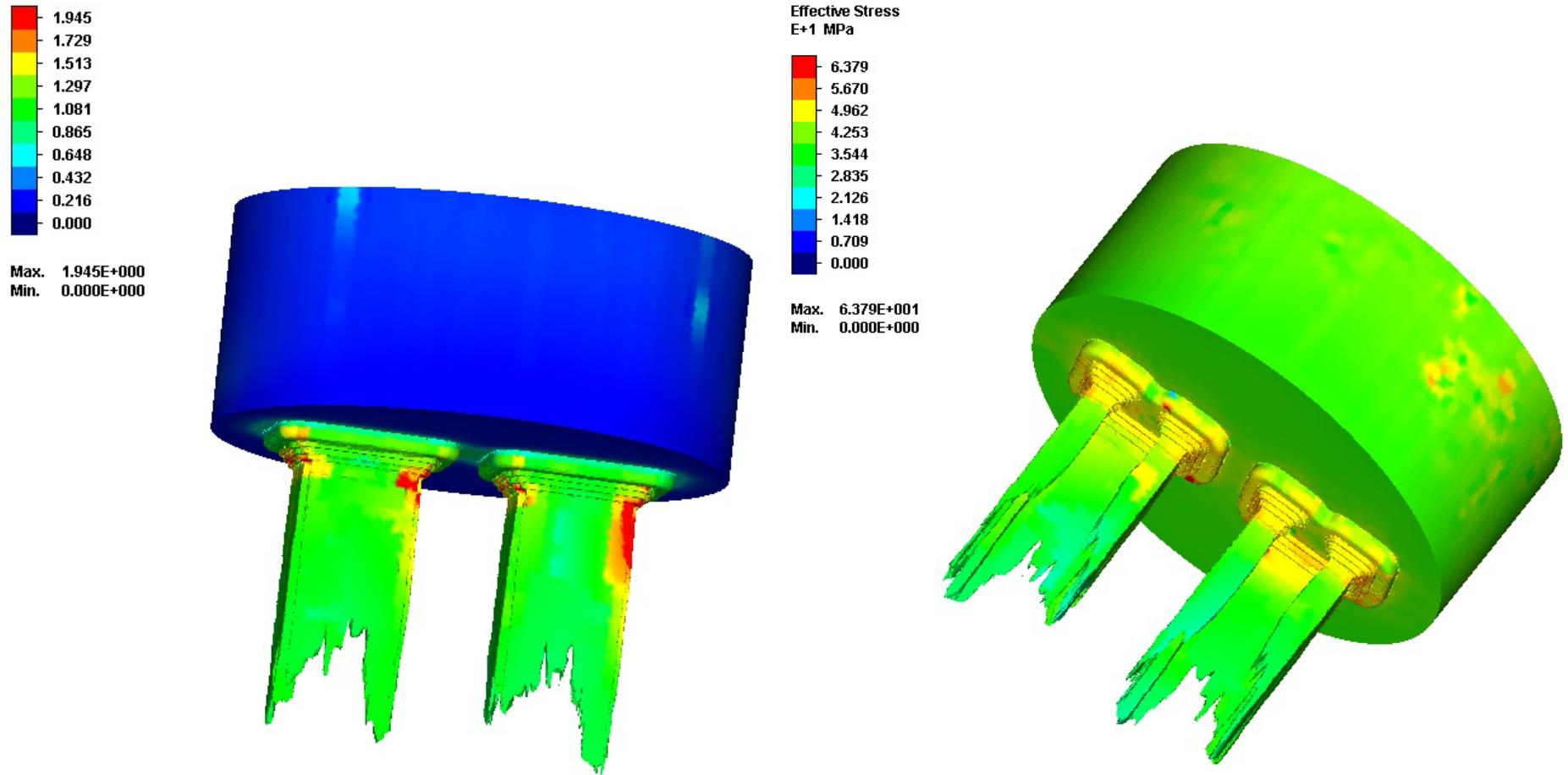
CILJ: Analiza procesa i kvaliteta profila

PROBLEM: Moguće krivljenje profila i pritisci na alatu

REZULTAT: Vizuelizacija procesa, temperatura, brzina, mogućnost proaktivnih korekcija alata

Istiskivanje aluminijumskih profila

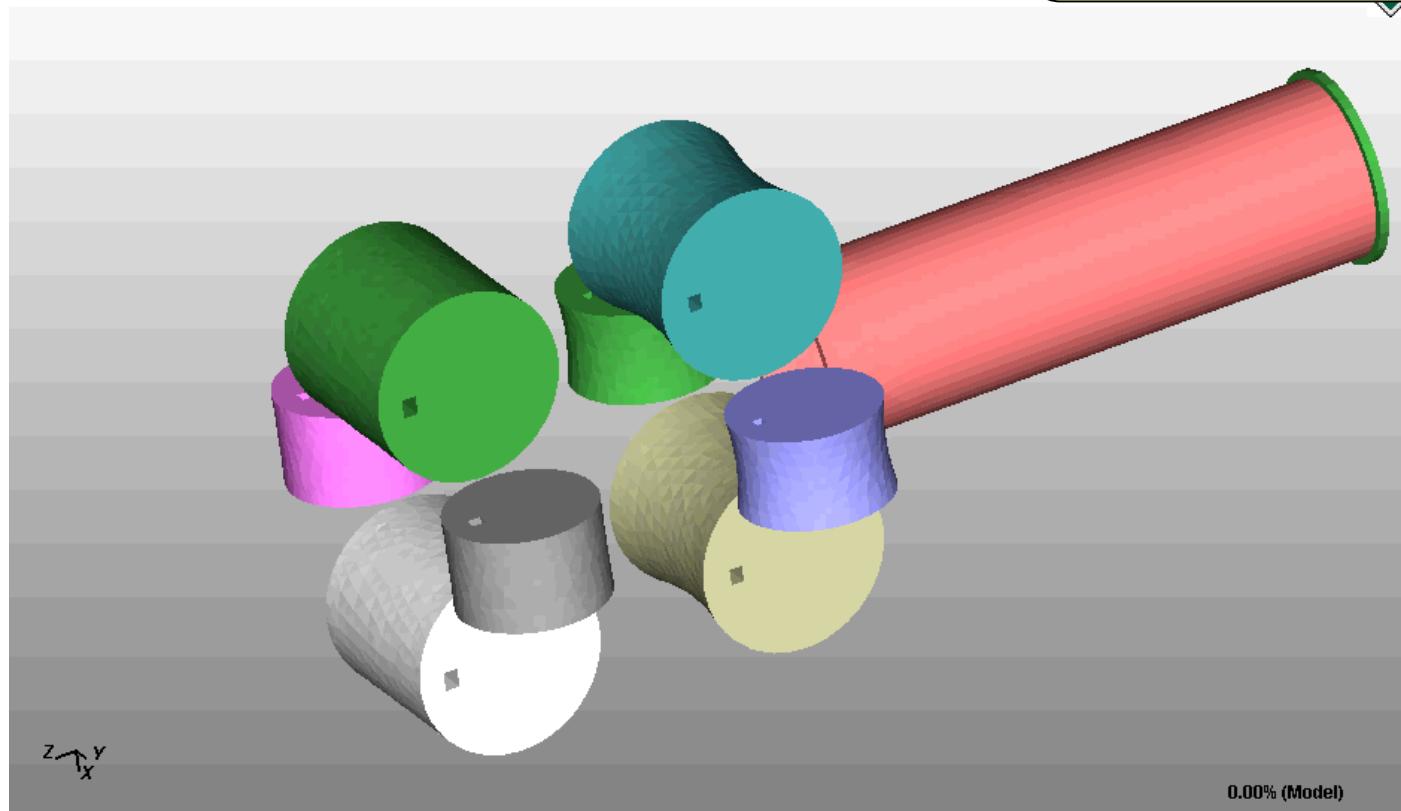

Simulacija valjanja bešavnih cevi

CILJ: Odrediti sile na valjcima na posljednja 2 stana, proveriti oblik profila

PROBLEM: Oblik profila zavisi od oblika valjaka, sile nepoznate

REZULTAT: profil dobar, odredjene sile na valjcima u toku procesa, kućište proizvedeno i isporučeno

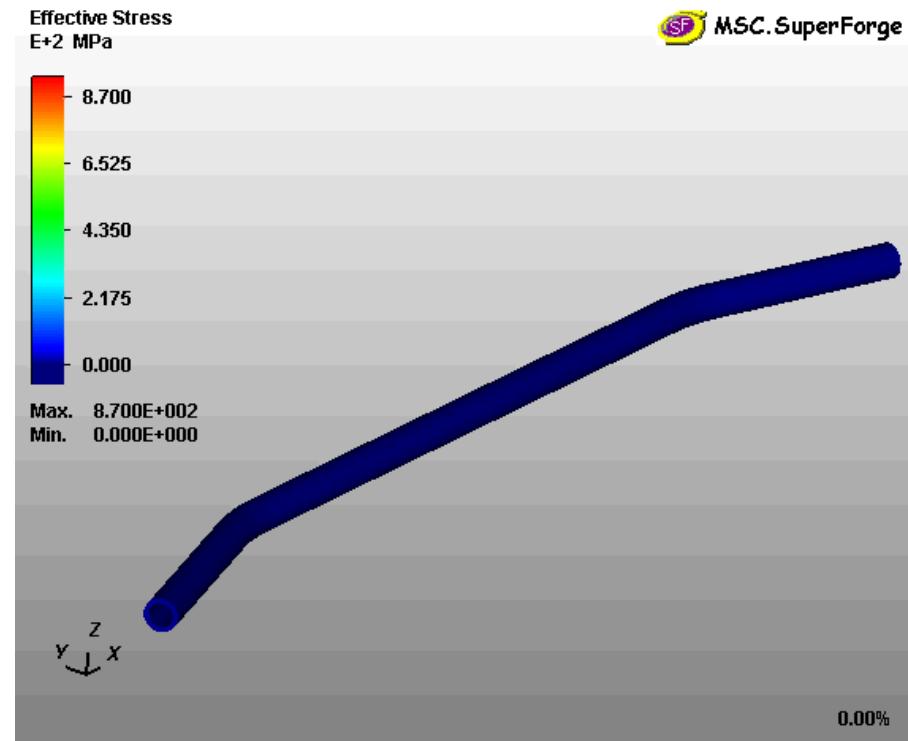
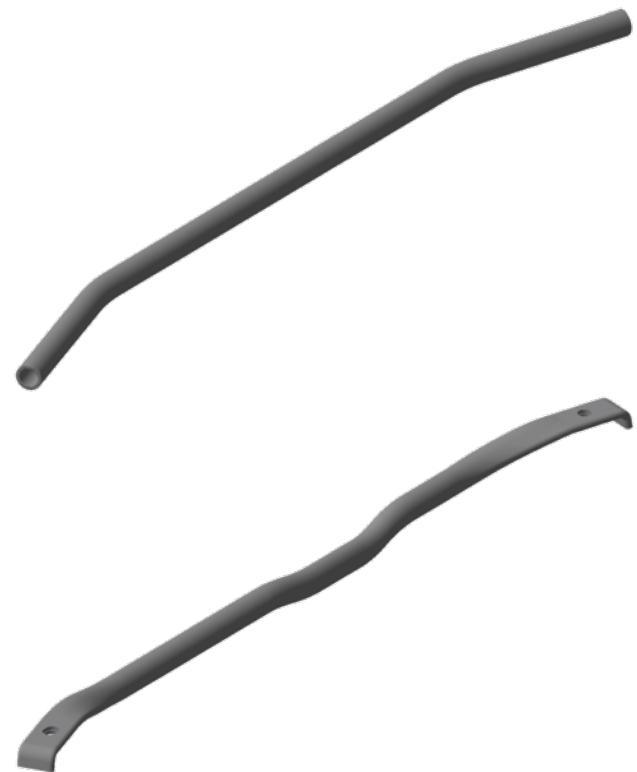
Projekat - Milanovic Engineering, Kragujevac

Modeliranje oblikovanja cevi

CILJ: Proveriti dimenzije i uglove cevi nakon oblikovanja

PROBLEM: Elastična povratnost nakon savijanja, netačnost dimenzija

REZULTAT: Utvrđena elastična povratnost, zone, i preporuke za modifikaciju alata

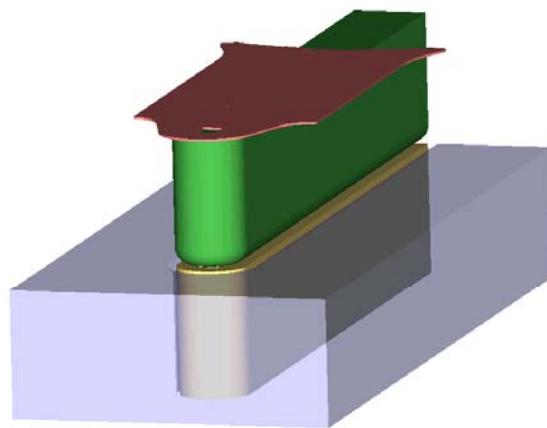
Projekat – Promotor Irva, Kragujevac

Reprojektovanje i analiza procesa obrade lima primenom reverznog inženjeringu i FE simulacija operacija dubokog izvlačenja i savijanja

CILJ: Analiza industrijskog procesa proizvodnje ručice K2

PROBLEM:
Nepostojanje tehničke dokumentacije

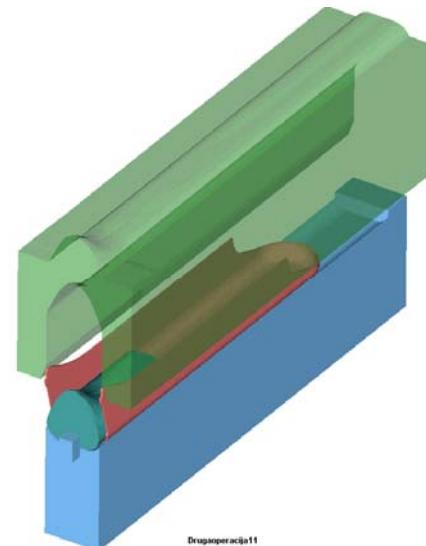
REZULTAT: Uspešan reinženjering celog procesa, procedura osvajanja novog proizvoda

x
y
z

Savijanje

0.00% (Model Generated by)

Drugoperacija11

0.00% (Model Generated by)

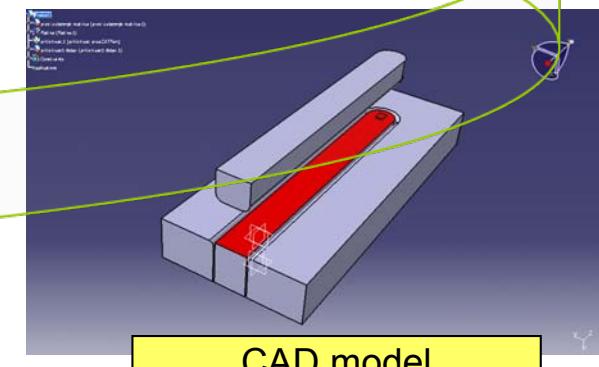
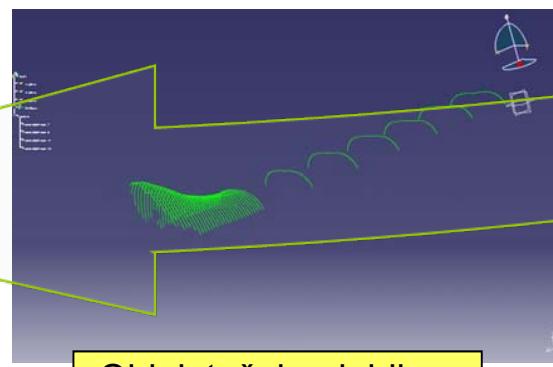
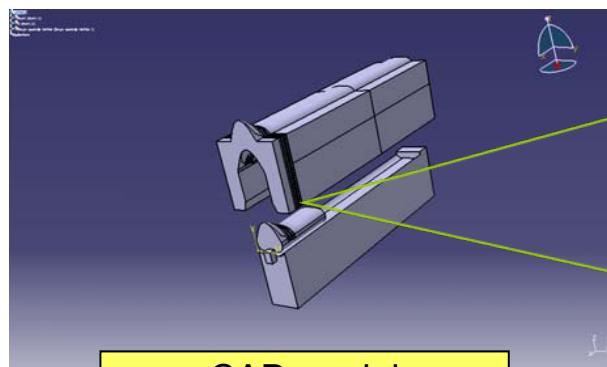
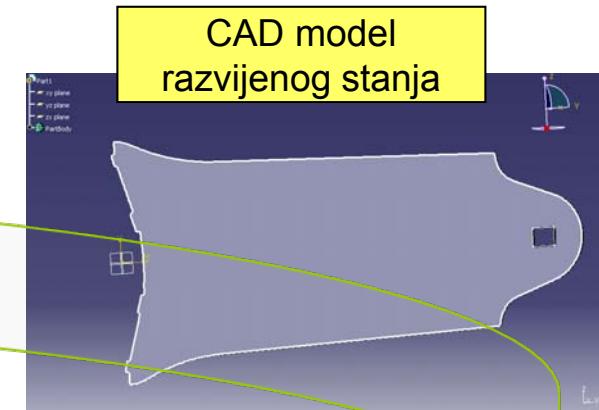
Savijanje sa dubokim izvlačenjem - Metalac, G. Milanovac

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

CAD model alata za drugu operaciju

Oblak tačaka dobijen skeniranjem na CMM

CAD model alata za prvu operaciju

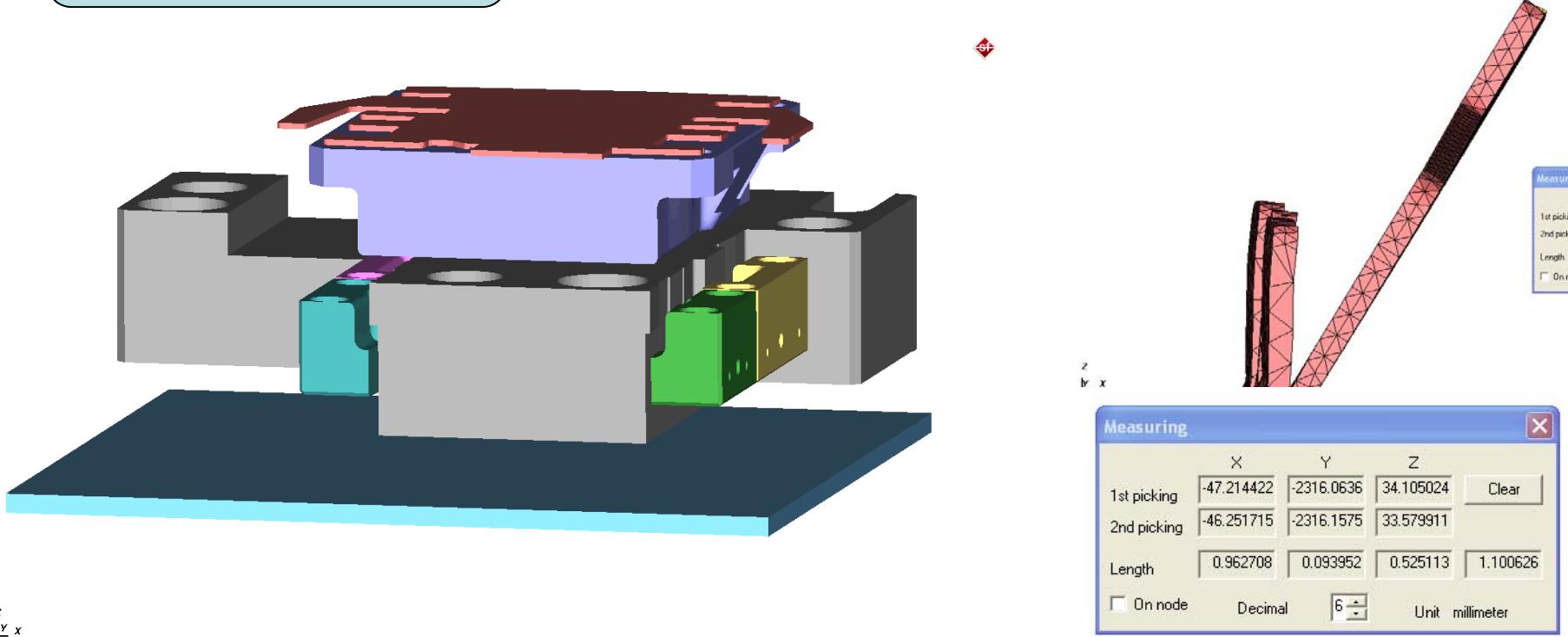
Savijanje sa dubokim izvlačenjem, - Metalac, G. Milanovac

Višeoperaciono savijanje lima u koračnim alatima

CILJ: Modeliranje procesa obrade u koračnim alatima

PROBLEM: netačnost dela zbog elastične povratnosti

REZULTAT: Numerička procena elastičnog ispravljanja verifikovana na CMM

Elastični alati, sa oprugama

Projekat - WEBA, Kragujevac

Procena elastičnog ispravljanja

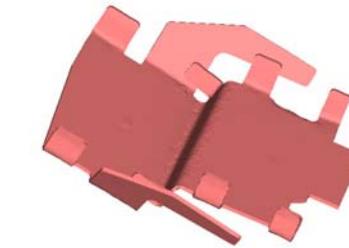
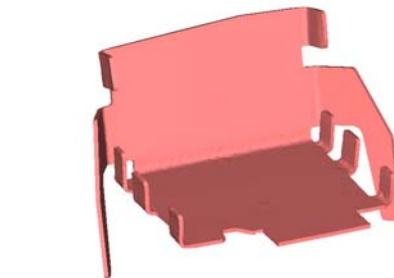
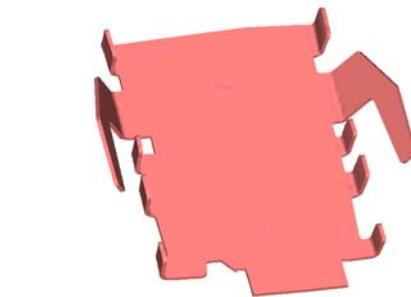

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

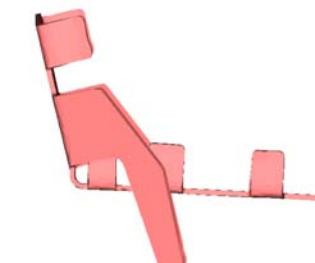
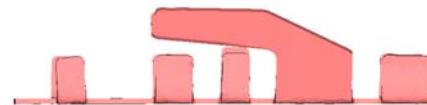
Višeoperaciono savijanje lima u koračnim alatima

SavijanjeStepE contact tool 0.05mm

SavijanjeStepE AA 0.05Z

SavijanjeOperacija

SavijanjeStepE contact tool 0.05mm

0.00% (Model)

SavijanjeStepE AA 0.05Z

0.00% (Model)

SavijanjeOperacija

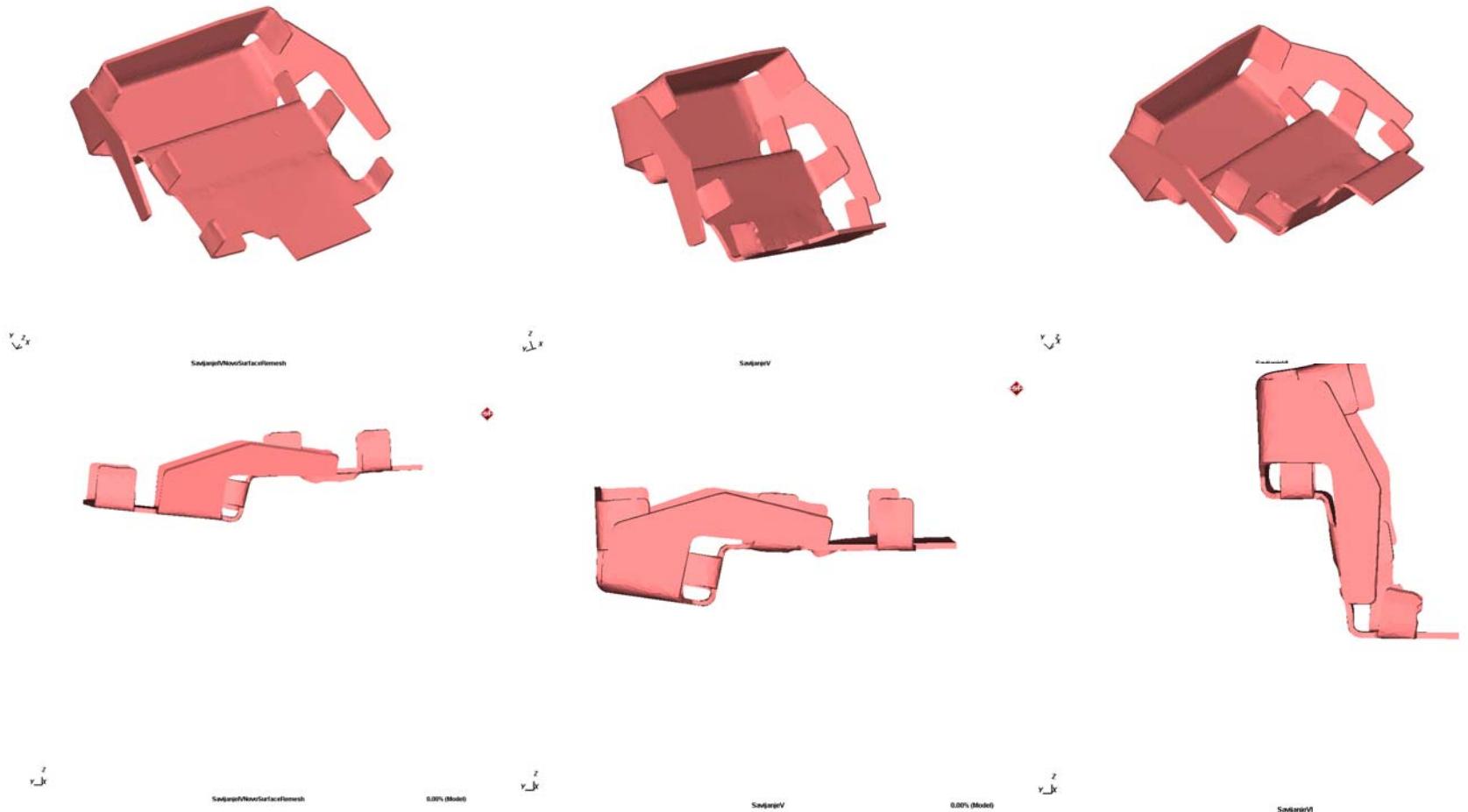
Projekat - WEBA, Kragujevac

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Višeoperaciono savijanje lima u koračnim alatima

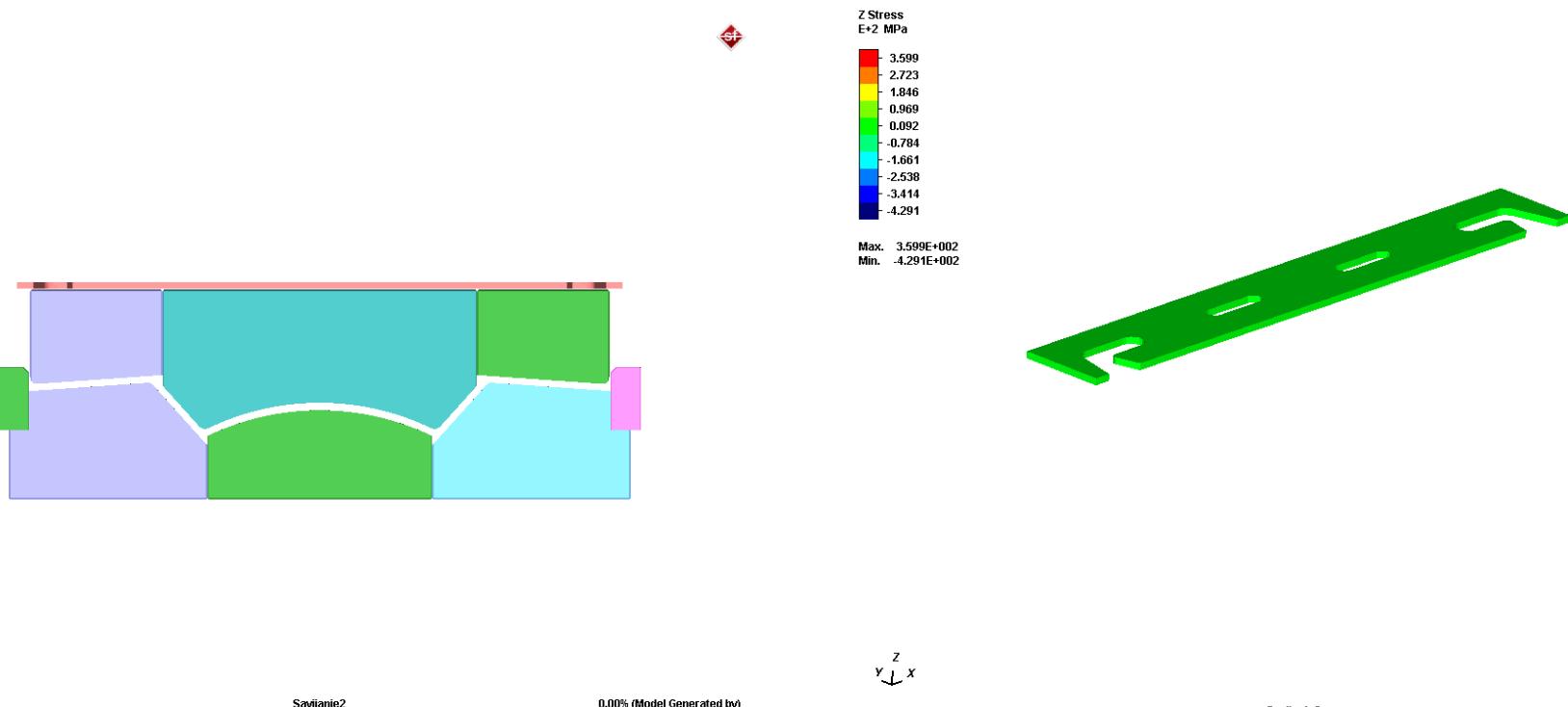
Projekat - WEBA, Kragujevac

Simulacija procesa savijanja lima na primeru nosača za bojler

CILJ: Procena elastične povratnosti

PROBLEM: Netačnost dela usled springback-a

REZULTAT: Proračun uglova nakon ispravljanja, predlog korekcije alata

Metalac, G. Milanovac (studentska praksa)

Duboko izvlačenje sudopere od feritnog čelika

CILJ: Ispitati mogućnost oblikovanja sudopere od feritnog čelika

Proizvod

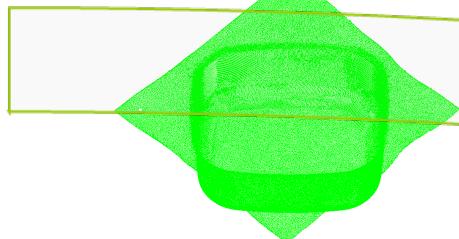

Industrijski eksperimenti, finalno podešavanje parametara

Prof. dr Vesna Mandić

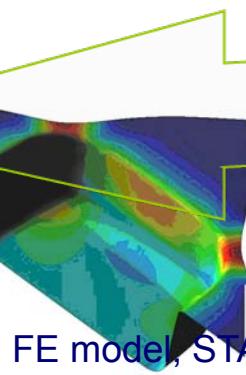
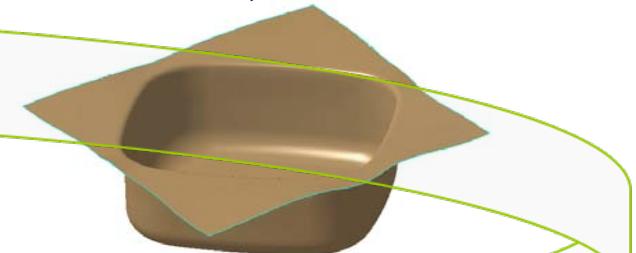
PROBLEM: nemogućnost oblikovanja sa istim parametrima i alatima kao inox

Reverzni inženjering,
oblak tačaka, ATOS IIe

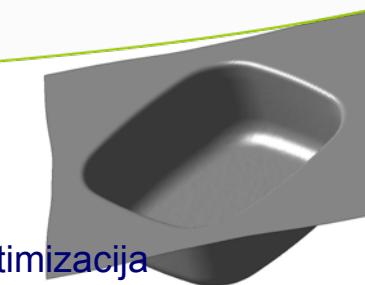

REZULTAT: Optimiziran proces u prvoj operaciji,
preporuke za promenu alata
u drugoj

CAD model, CATIA

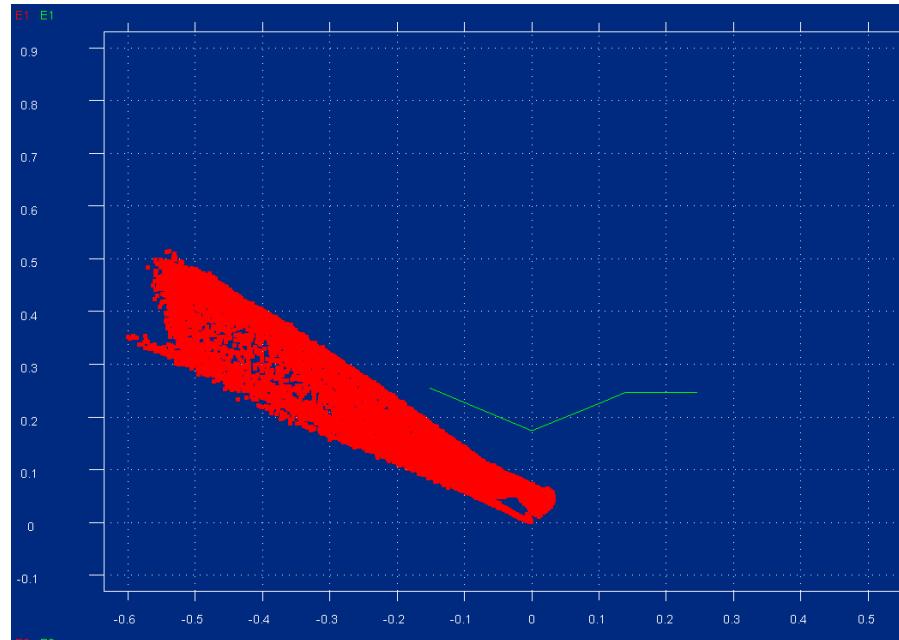
FE model, STAMPACK, optimizacija

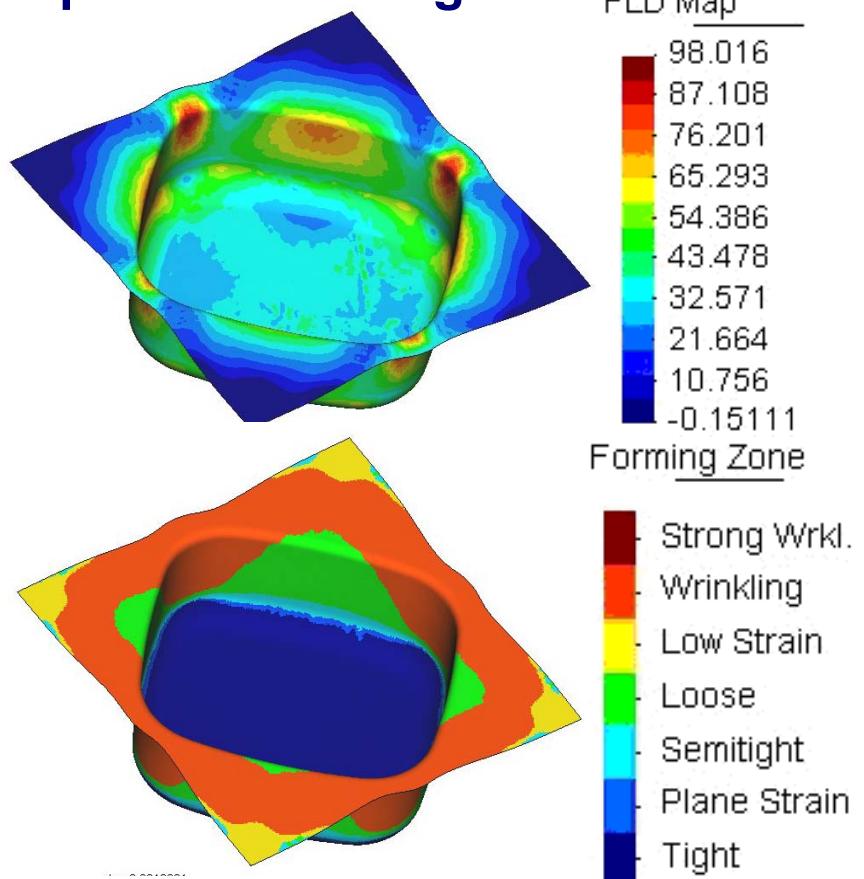
Projekat – Metalac INCO, Gornji Milanovac

This project has been funded with support from the European Commission

Duboko izvlačenje sudopere od feritnog čelika

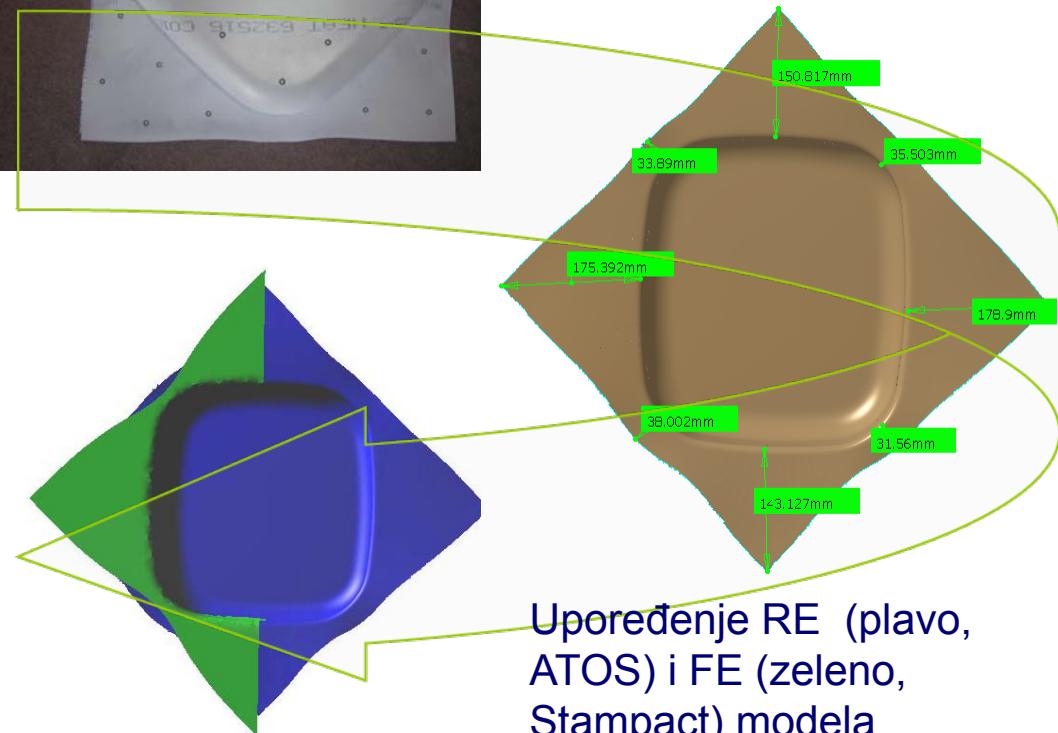
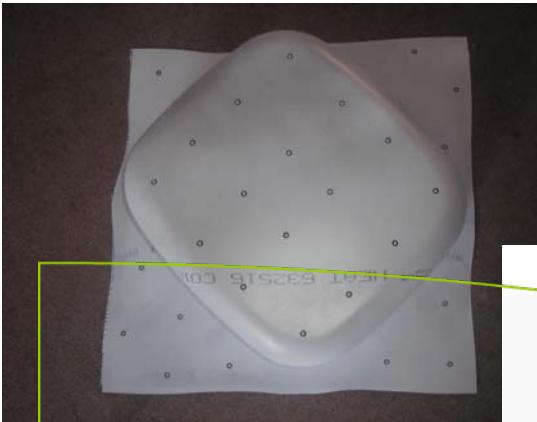
Dijagram granične deforabilnosti

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

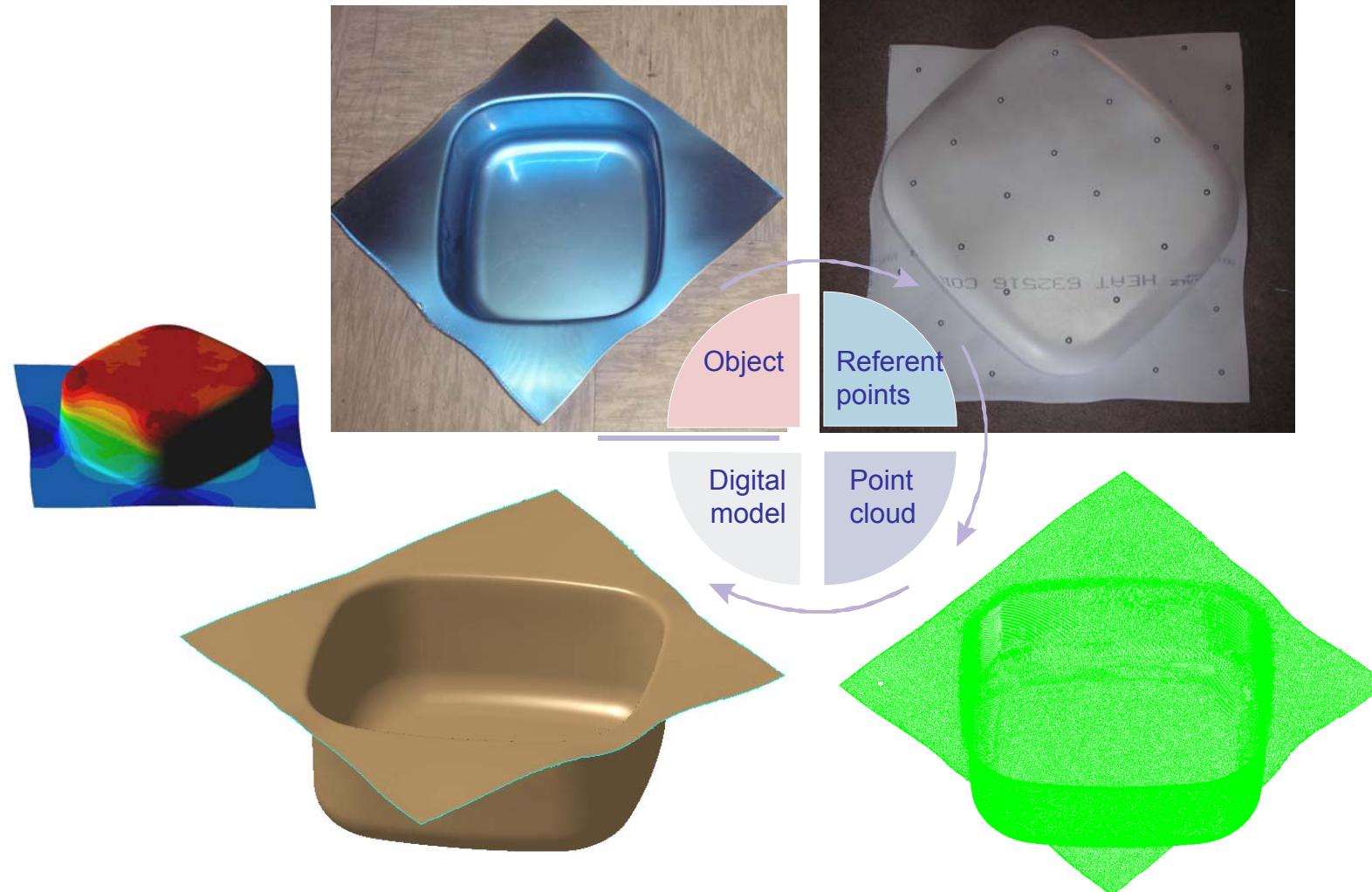

Projekat - Metalac, Gornji Milanovac

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

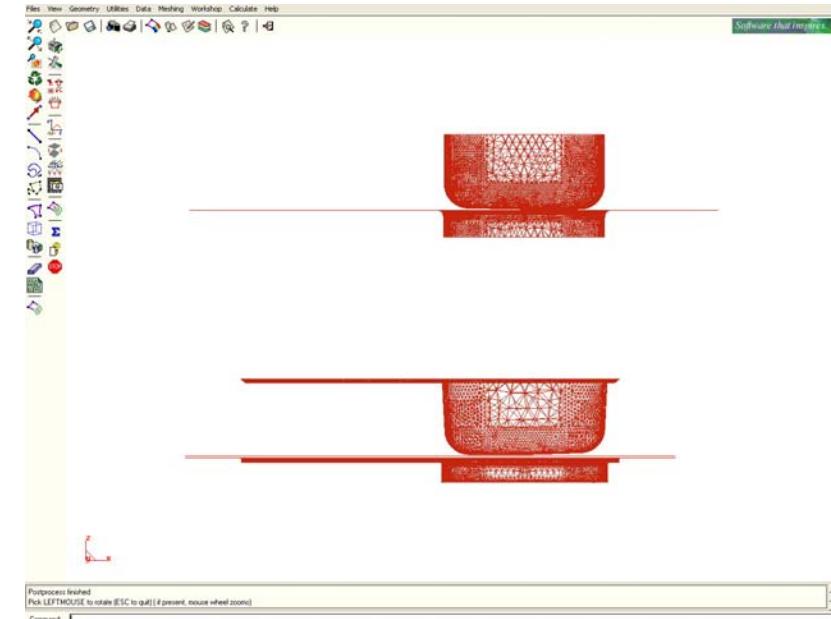
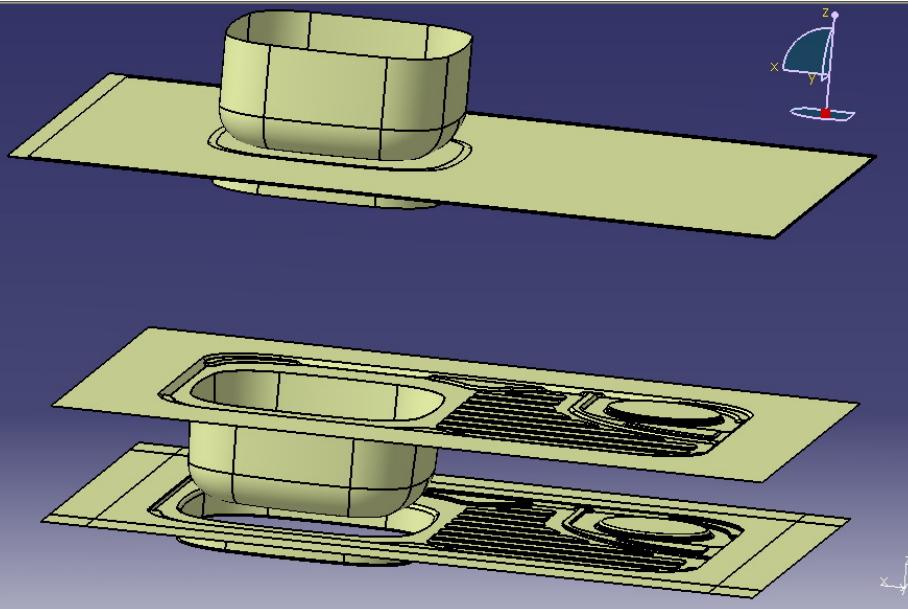
Projekat - Metalac, Gornji Milanovac

Duboko izvlačenje radnog dela sudopere

CILJ: Modelirati oblikovanje monoblok sudopere

PROBLEM: Nabori na obodu u I operaciji, balans sile držanja i podmazivanja

REZULTAT: ispitani proces i uticajni faktori, verifikovan industrijski proces, preporuke za eliminisanje nabora u I op.

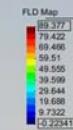
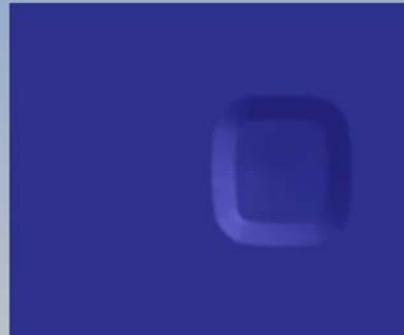
Model alata u Stampack-u

Projekat - Metalac, Gornji Milanovac

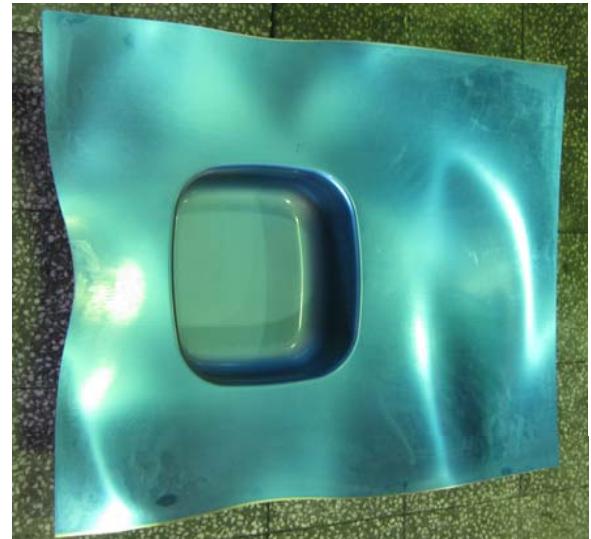
“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

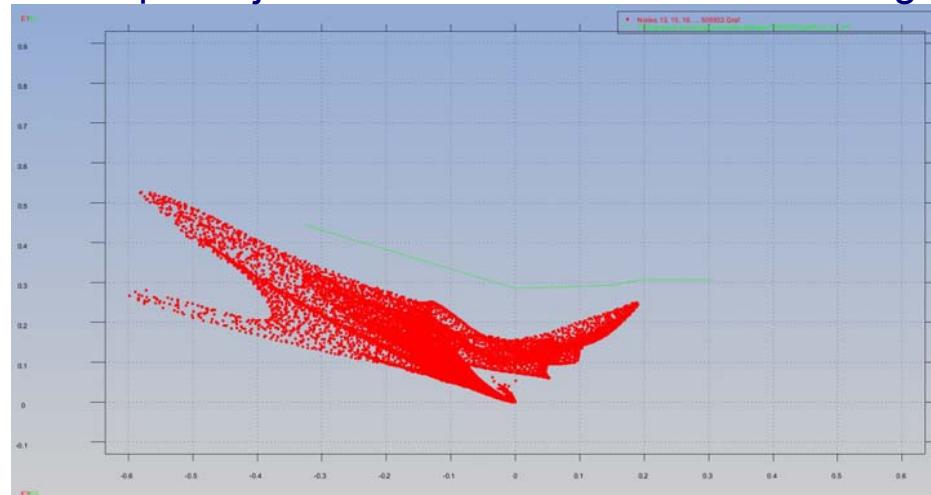
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

I operacija

Izgled komada posle I operacije

Projekat - Metalac, Gornji Milanovac

Dijagram
granične
deformabilnosti

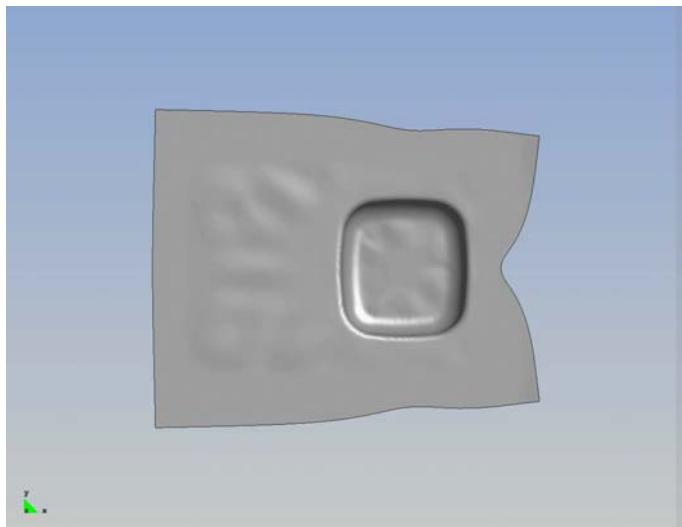

European Commission

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

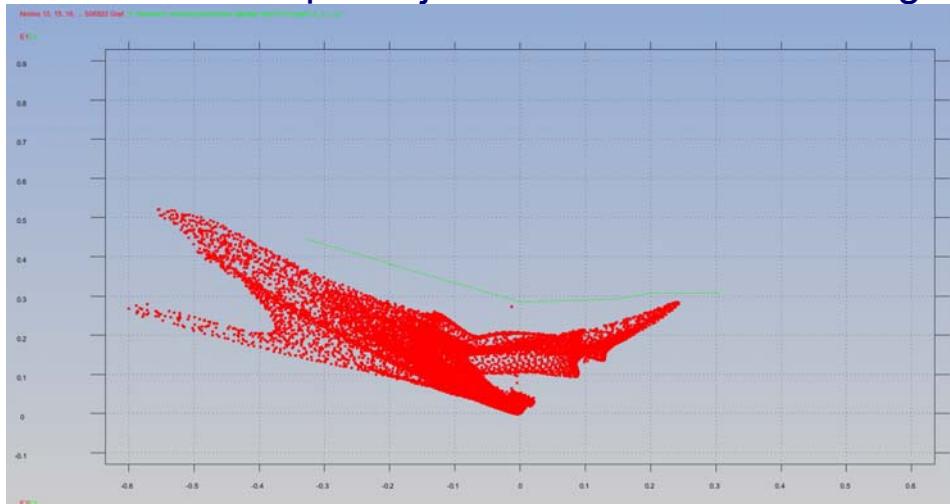
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

II operacija

Izgled komada posle II operacije

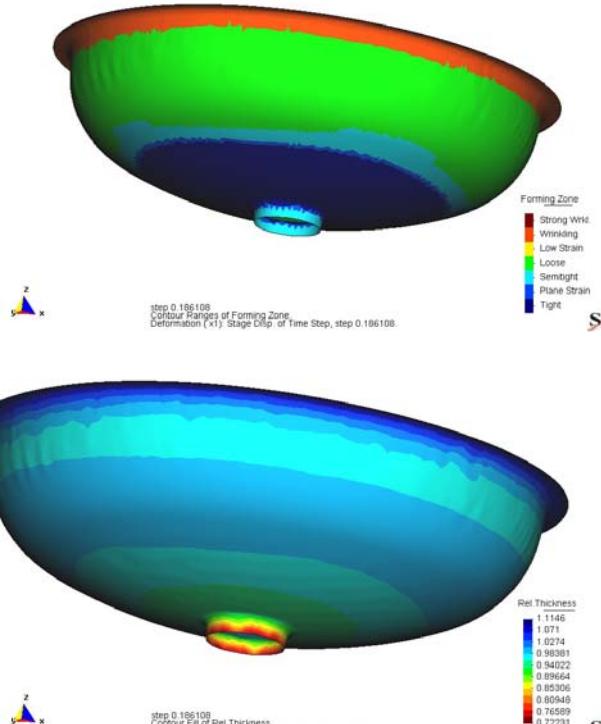

Dijagram
granične
deformabilnosti

Projekat - Metalac, Gornji Milanovac

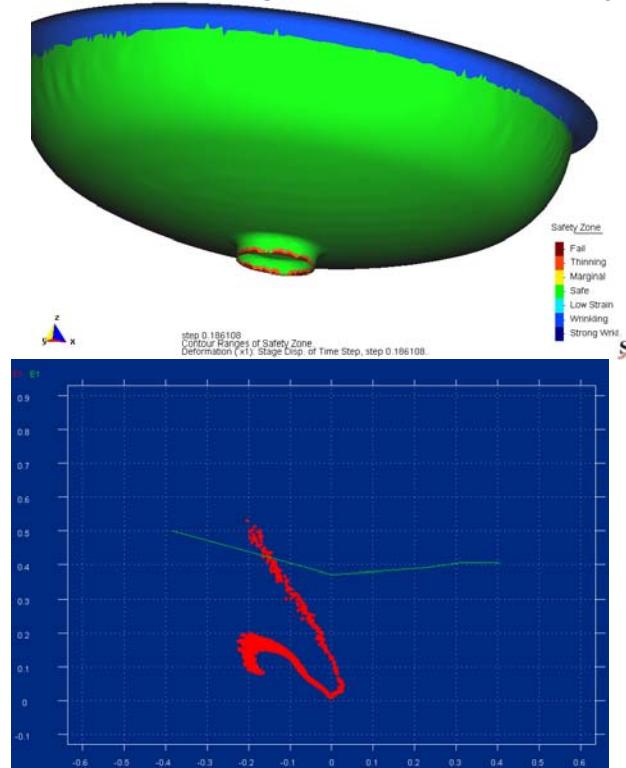
Duboko izvlačenje donjeg poklopca bojlera i provlačenje otvora

CILJ: ispitati mogućnost optimizacije procesa provlačenja otvora na poklopcu bojlera

PROBLEM: Na obodima provučenog otvora se pojavljuju naprsline

REZULTAT: Numerička procena verifikovala industrijski problem, mogućnost optimizacije

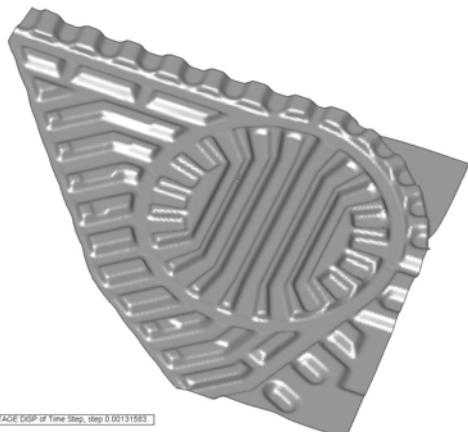
Probna simulacija – Metalac Bojleri, G. Milanovac

Simulacija dubokog izvlačenja razmenjivača toplote

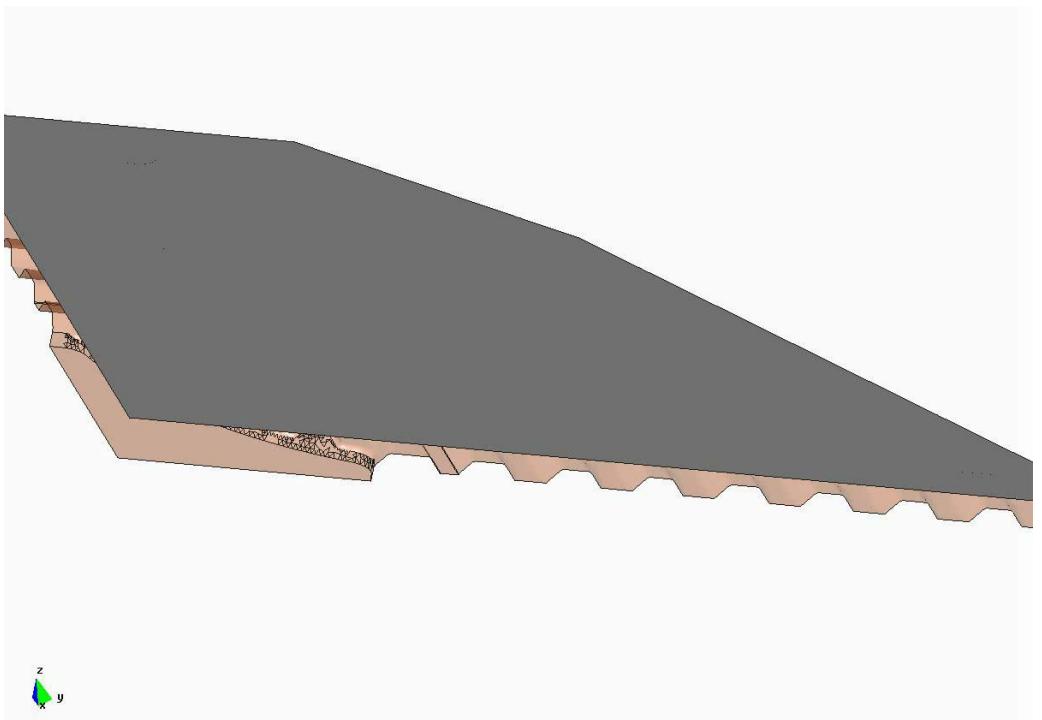
CILJ: Simulacija oblikovanja lima ploča-stog razmenjivača topline

PROBLEM: Moguća netačnost izvučenih žljebova, problem kod sklapanja i curenja

REZULTAT: Modeliran alat na osnovu RE, simulacija procesa, provjera tačnosti žljebova i uklapanja, deformabilnost lima

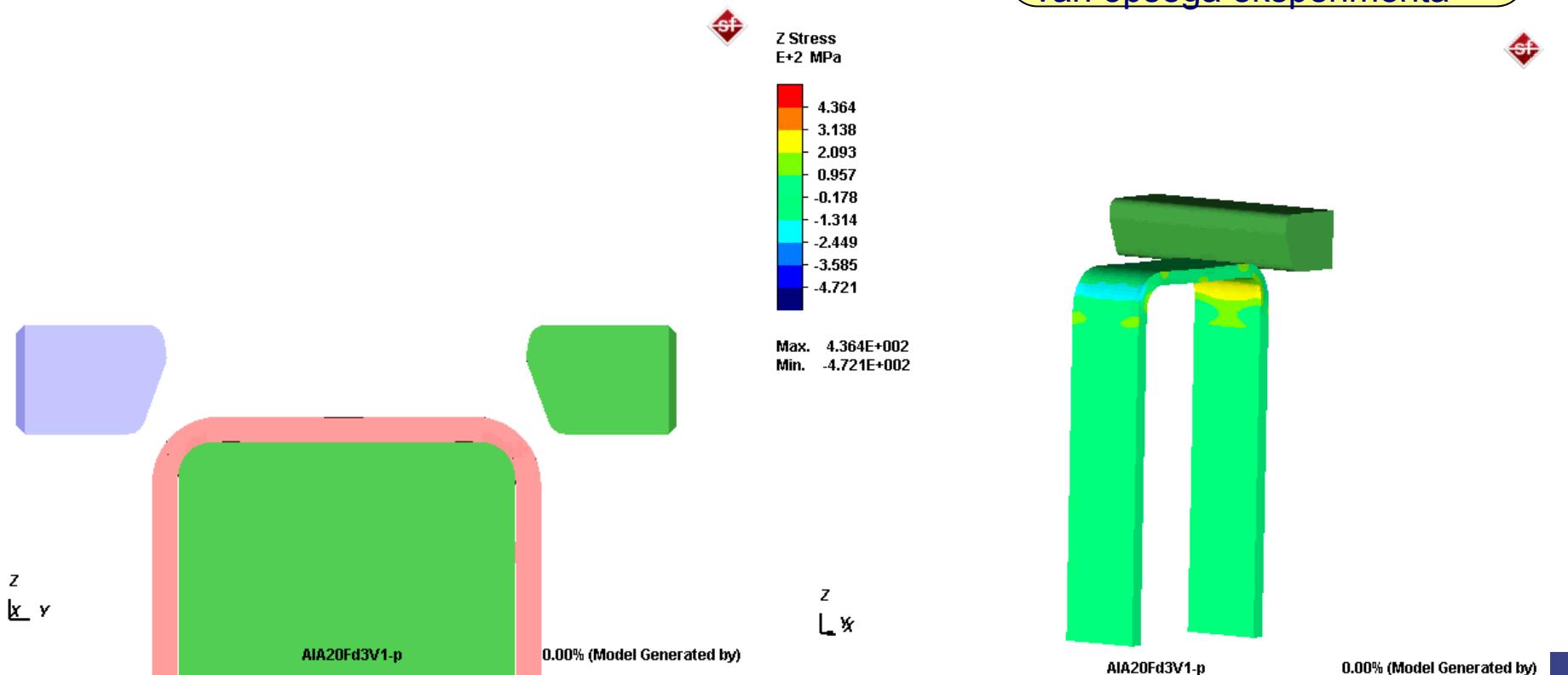
Projekat - Buducnost, Bajina Basta

Simulacija dubokog izvlačenja sa stanjenjem

CILJ: Verifikacija eksperimentalnih rezultata

PROBLEM: Procena napona u zidu izvučenog dela, temperature i ost.

REZULTAT: Odlična verifikacija eksperimenata, napredna analiza procesa van opsega eksperimenta

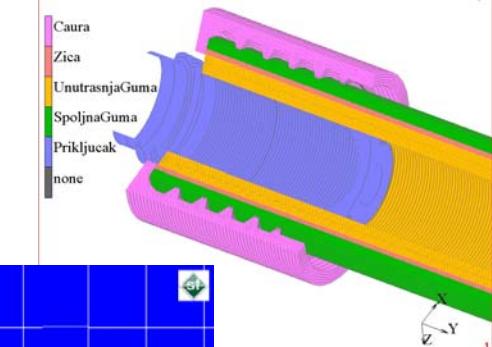
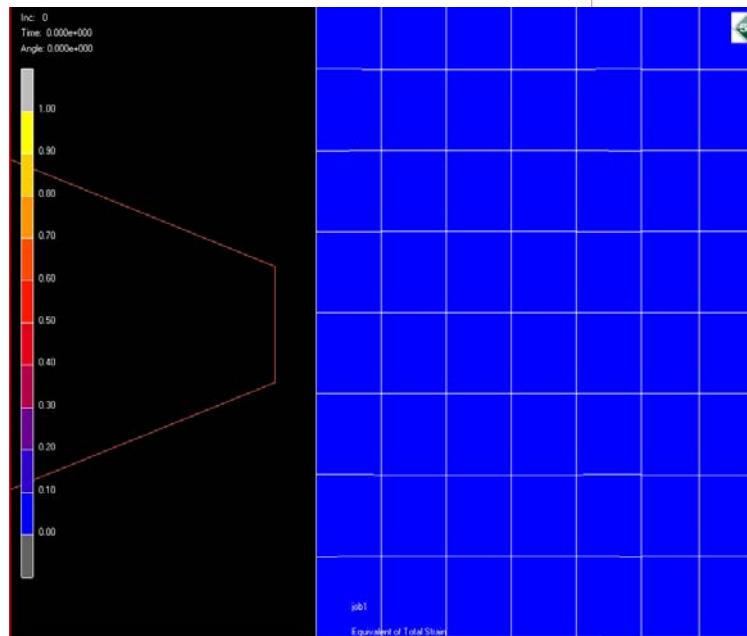
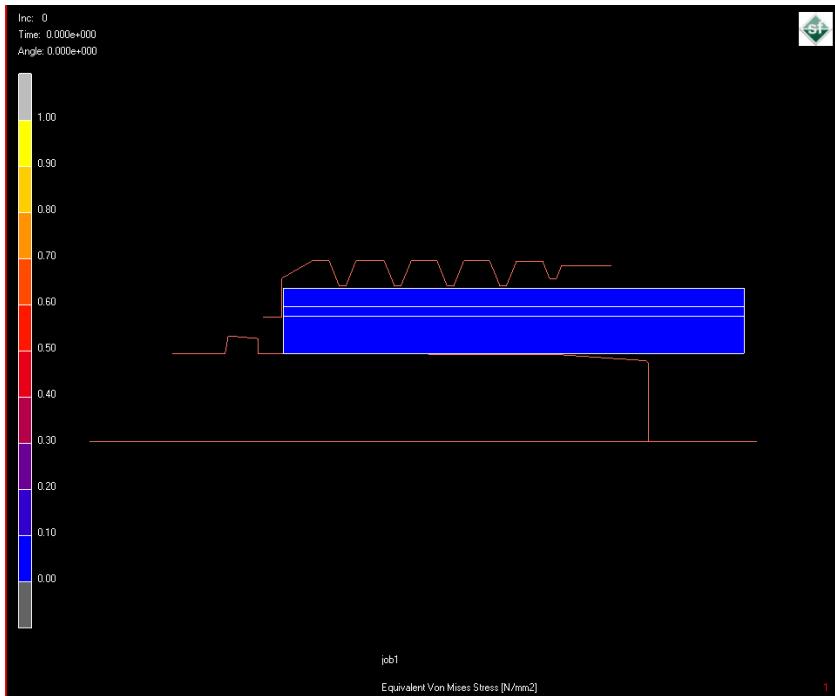
Tekuća istraživanja – Mašinski fakultet Kragujevac

Simulacija montaže čaure za creva pod visokim pritiskom

CILJ: Provera napona u gumenom crevu sa žičanim ojačanjem pri montaži čaure, sigurnost montaže na radni pritisak

PROBLEM: Curenje creva na delu čaure zbog velikih pritisaka fluida i loše montaže

REZULTAT: Provera creva na pritisak, deformacije, naponi, simulacija montaže čaure

Projekat - Fadip, Bećej

Prof. dr Vesna Mandić

This project has been funded with support from the European Commission

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

HVALA NA PAŽNJI

CTC Kragujevac

Univerzitet u Kragujevcu

Prof. Dr Vesna Mandić

Sestre Janjić 6

Kragujevac

Tel. 034 501 201

Fax. 034 501 901

E-mail: ctc@kg.ac.rs

www.ctc.kg.ac.rs

